

KLAGANDE

1. [REDACTED]

2. [REDACTED]

3. [REDACTED]

4. [REDACTED]

5. [REDACTED]

MOTPART

Täby kommun

Ombud: Advokat Annika Gustafsson
Advokatfirman Andermyr Gustafsson Lindén HB
Box 3152
103 63 Stockholm

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Länsrätten i Stockholms läns dom den 20 december 2007
i mål nr 10633-07, se bilaga

SAKEN

Laglighetsprövning enligt kommunallagen (1991:900), KL

[REDACTED]
[REDACTED] fullföljer sin talan. Vidare yrkar [REDACTED]

[REDACTED] att kammarrätten
inhämtar yttrande från Skolverket gällande aktuell lagstiftning och
huruvida 9 kap. 8 a § skollagen (1985:1100) är dispositiv eller inte.

Dok.Id 144924

Postadress
Box 2302
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 5

Telefon
08-561 690 00
E-post: kammarrattenistockholm@dom.se
www.kammarrattenistockholm.domstol.se

Telefax
08-14 98 89

Expeditionstid
måndag - fredag
09:00-16:00

[REDACTED] hemställer dessutom att kammarrätten prövar om de överklagade besluten är förenliga med bestämmelserna om statligt stöd i artikel 87.1 EG-fördraget.

[REDACTED] anför, utöver vad han tidigare anfört, till stöd för sin talan bl.a. följande. Länsrätten har helt och hållet missat frågan om goodwill och värdeöverföring. Tibble gymnasium hade vid överlåtelsen ett värde som Täby kommun inte såg till att få ersättning för. Kommunen har genomfört transaktionen på ett sådant sätt att kommunmedlemmarnas tillgångar har bytt ägare utan att en korrekt värdering har gjorts. Därmed har inte högsta ersättning uppburits.

[REDACTED] anför, utöver vad de tidigare anfört, till stöd för sin talan i huvudsak följande. Kommunen har varken avslutat eller lagt ned verksamheten vid Tibble gymnasium utan det är endast huvudmannen som är ny. Någon saklig grund för nedläggning eller avveckling har inte förelegat eftersom ett stort elevunderlag och anställda lärare redan fanns att tillgå. Dessutom var rubriken på själva beslutsärendet i kommunfullmäktige "Förslag till verksamhetsövergång – från det kommunala Tibble gymnasium till Tibble Fristående Gymnasium TFG AB" (TFG). Beslutet att lägga ned den kommunalt drivna verksamheten har dessutom varit direkt kopplat till beslutet att medverka till att TFG skulle kunna starta en gymnasieskola i samma lokaler. Det har således handlat om en verksamhetsövergång, vilket bekräftas av att bestämmelser vid verksamhetsövergång enligt lagen (1982:80) om anställningsskydd har tillämpats.

Värderingen av inventarierna ifrågasätts inte. Att bara inventarierna skulle ha ett värde är däremot orimligt. Även värdet på rörelsen, dess s.k. varumärke, utbildningsverksamhetens kundstock i form av elever och dess sociala kapital i form av lärarkompetens etc. ska också ersättas. Skolan har således ett helt annat värde än vad TFG betalat. Det kan inte

vara lagstiftarens mening att det ska vara möjligt att kunna köpa en skola för 9 miljoner kr, som har över tusen elever och som av externa och insatta bedömare värderats till minst 40 miljoner kr på den nu faktiskt existerande marknaden för gymnasieskolor. Tibble gymnasium är inte vilken skola som helst utan en skola som, genom skattebetalarnas försorg, utvecklats till en attraktiv skola med erkänt hög kvalitet på sin undervisning. Den har nyligen renoverats och byggts om av kommunen för över 50 miljoner kr och omsatte ca 70 miljoner kr per år. Att det skulle vara marknadsmässigt att överföra verksamhet med i ovanligt hög grad garanterade inkomster till priset för inventarier är ett främmande synsätt för näringslivet. Täby kommun har genom de nu överklagade besluten dels gynnat en enskild näringsidkare, TFG, genom att sköta dennes etablering på marknaden, dels gynnat denne genom att inte se till att få en marknadsmässig bedömning av värdet på att överta en etablerad verksamhet med i huvudsak säkra inkomster. Ett sådant agerande är lagstridigt och därför ska kommunfullmäktiges beslut, såsom stridande mot kommunallagen, upphävas. Det är vidare felaktigt att det skulle ha saknats andra intressenter som var villiga att ta över driften av Tibble gymnasium.

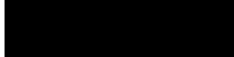
Det kan ifrågasättas om länsrätten gjort en riktig bedömning när den funnit att Täby kommuns ersättning till TFG inte strider mot lagen. Kommunens avtal om generella ersättningsregler för en tid om fyra år framåt innebär att de flesta programmen får en lägre ersättning än vad som gällt för kommunens utbildningar medan ett fåtal fått en något högre ersättning. Den faktiska konsekvensen av om en lägre ersättning än den som anges i riksprislistan anses tillåten är att elever i landets friskolor riskerar att få en kvalitativt sämre utbildning på grund av mindre resurser. Friskolorna riskerar att hamna i ett osunt beroendeförhållande till kommunen. Huvudsyftet enligt den nuvarande lydelsen i 9 kap. 8 a § skollagen är att förhindra varje möjlighet till förhandlingar om ersättningen till fristående skolor och att ge en klar riktlinje för ersättningsnivån när det inte finns jämförbara kommunala utbildningar. Det finns bara två sätt att lagenligt

fastställa den ersättning som ska utges till friskolor; genom riksprislistan eller ersättning i jämförelse med kommunalt erbjuden utbildning (se Kammarrätten i Göteborgs dom den 12 november 2007 i mål nr 1546-06). Ersättningsnivåerna i avtalet mellan kommunen och TFG har bestämts efter multiplar för den kommunala gymnasieutbildningen vid ett helt annat program än de som TFG erbjuder för år 2007. Det är en samtidigt utförd kommunal utbildning som rätteligen ska utgöra jämförelsen. I annat fall ska riksprislistan tillämpas. Av rättspraxis framgår att i den mån det är möjligt att göra avvikelser från den kommunala ersättningsnormen får avvikelserna inte vara schabloniserade, utan ska ha stöd i lag eller annan författning. Multiplar utgör en klar schablonisering. Den ersättningskonstruktion kommunen nu har skapat får till följd att kommunen tillämpar olika ersättningsregler för olika fristående skolor. För elever som går vid det estetiska programmet på Täby Enskilda Gymnasium betalar kommunen ersättning enligt riksprislistan, medan TFG får en avsevärt lägre ersättning till sin skola för de elever som valt samma program. Detta strider klart mot skyldigheten för kommunen att behandla sina medlemmar lika. I sin ansökan till Skolverket har TFG för övrigt uppgett riksprislistans högre ersättningar som beräkningsgrund för sin budget.

Det ifrågasätts om undantagsbestämmelsen beträffande inom vilken tidpunkt kungörelseförfarandet ska ske är tillämplig. Underlagen för besluten var undermåliga och minoriteten i kommunfullmäktige gavs inte möjlighet att få en anständig genomlysning. Rimlig tid för rådrum har inte medgetts.

Klagandena ger in bl.a. följande handlingar. Rapport, upprättad den 28 januari 2008 av Sveriges kommuner och Landsting, benämnd "Avknoppning" av skolor – juridiska aspekter, promemoria, upprättad den 28 april 2008 av Statskontoret, benämnd "Prissättning vid överlåtelse av offentlig verksamhet till kommunal personal (s.k. avknoppning) – kommunalrättsliga och EG/EU-rättsliga aspekter" samt rapport, upprättad den 12 mars 2008 av Öhrlings PricewaterhouseCoopers, benämnd

”Granskning av avveckling av Tibble gymnasium som kommunal verksamhet samt beviljande av skolpeng till Täby Friskola AB för driften av Högernässkolan”. Som bevisning för att det finns en ”marknad” för skolor, ger klagandena in bl.a. ett marknadsvärdesunderlag upprättat av KPMG Corporate Finance avseende Skarpängsskolan, daterat den 28 mars 2008 samt en intresseanmälan från Kunskapsskolan daterad den 13 maj 2008.

 anför, utöver vad hon tidigare anfört, till stöd för sin talan bl.a. följande. Genom att driva igenom en privatisering mot elever och lärares uppfattning, att ta besluten ensam i fullmäktige trots protester från de andra partierna och att inte ta sig tid att fråga kommuninvånarna samt föräldrar strider besluten mot 1 kap. 2 § regeringsformen. Skollagens regler bör tolkas på så sätt att man ska ha rätt att slutföra sin utbildning vid den skola man har börjat. Kommunen har bara tagit betalt för inventarierna trots att det finns ett värde i alla kunniga och engagerade lärare, tillgång till centralt belägna lokaler och säkra intäkter i många år.

Täby kommun (kommunen) bestrider bifall till överklagandena. Till stöd för sin inställning vidhåller kommunen vad den tidigare anfört och tillägger bl.a. följande. När ett företag stiger i värde uppkommer internt upparbetad goodwill, varvid varumärket blir mer eftertraktat på marknaden. I förvärvssammanhang kan goodwill vidare beskrivas och identifieras som skillnaden mellan anskaffningsvärdet och de identifierade nettotillgångarnas verkliga värde. I det aktuella ärendet har kommunen inte avyttrat någon form av bolag eller annan association. Kommunen har däremot avslutat en verksamhet som kommunen bedrivit i egen regi, avyttrat inventarier samt upplåtit lokaler på marknadsmässiga villkor till en privat aktör. I den uppkomna situationen har kommunen på intet sätt överlåtit en verksamhet med omsättningsbar goodwill. När enskilda rättssubjekt söker förvärva viss kommunal verksamhet är de att betrakta som köpare, vilka agerar på en marknad med ett antal marknadsaktörer. Kommunen är då att betrakta som en aktör. I den beskrivna situationen be-

stäms marknadspriset för en vara eller en tjänst av vad marknaden är beredd att betala. Vid tiden för de överklagade besluten hade endast TFG visat intresse för att driva gymnasieskola i egen regi. Att andra aktörer i efterhand har påstått att vederlaget TFG utgett till kommunen är för lågt saknar relevans, eftersom TFG betalat vad marknaden ansåg att försäljningsobjektet var värt vid försäljningstidpunkten (i praktiken inventarier jämte marknadsmässig hyra för lokaler). Det faktum att av kommunen anställd personal arbetsrättsligt har möjlighet att få anställning hos en privat aktör efter en nedläggning av en kommunal skola förändrar på intet sätt sakförhållandet att kommunen lagt ned och därmed avslutat den kommunala gymnasieverksamheten. Det kan inte strida mot kommunallagen att ha en policy där kommunen uppmuntrar anställda att ta över och driva skattefinansierad verksamhet. Det finns inget som förhindrar att kommunen betalar en lägre ersättning än vad som följer av den s.k. riksprislistan om den fristående gymnasieskolan träffar en överenskommelse med kommunen om en lägre ersättningsnivå. Avtalet strider således inte mot skollagen. Syftet med parternas överenskommelse var att kommun medlemmarnas kostnader för gymnasieutbildningen i kommunen inte skulle påverkas när Tibble gymnasium lades ner och TFG startade sin skolverksamhet. En fristående gymnasieskola äger naturligtvis rätt att fritt förfoga över såväl tillerkända rättigheter som sin egendom genom att t.ex. ingå avtal och/eller avstå från en viss rättighet.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser framgår av länsrättens dom.

Enligt 10 kap. 10 § KL får vid prövningen av ett överklagande inte beaktas andra omständigheter än sådana som klaganden har hänvisat till före klagotidens utgång. Detta innebär att vad en klagande anför i skrivelser som ges in i målet efter klagotidens utgång endast kan beaktas i de avseenden det innefattar förtydliganden och preciseringar av de omständigheter som åberopats i det inom rätt tid ingivna överklagandet hos läns-

rätten (se RÅ 1994 ref. 65 och RÅ 1995 ref. 89). Felaktigheter som en klagande åberopat sedan klagotiden till länsrätten gått ut kan således inte prövas av kammarrätten.

Verksamhetsövergång

Täby kommun beslutade den 10 maj 2007, under § 62 om verksamhetsövergång – från det kommunala Tibble gymnasium till Tibble Fristående Gymnasium TFG AB – i enlighet med tjänsteutlåtande, att från och med den 1 juli 2007 avveckla den kommunala verksamheten vid Tibble gymnasium samt att bl.a. godkänna ett förslag till ramavtal mellan kommunen och TFG. Ramavtalet innefattar bl.a. avtal om hyreskontrakt, verksamhetsavtal och pantsättningsavtal. Av verksamhetsavtalet framgår bl.a. följande. Kommunen och TFG kommer överens om att ekonomisk ersättning (s.k. skolpeng) ska utgå till TFG per Täbyelev i det fall kommunen inte anordnar det nationella programmet i den kommunala gymnasieskolan. Skolpengen ska beräknas som en multipel av kommunens interna skolpeng enligt en i avtalet angiven uppräkningslista.

Täby kommun beslutade vidare den 10 maj 2007, under § 63 om försäljning av inventarier och utrustning i Tibble gymnasium till TFG för totalt 9,2 miljoner kr inklusive mervärdesskatt enligt köpeavtal och inventarielista.

Täby kommun har gjort gällande att kommunen genom de överklagade besluten endast har avslutat en verksamhet som kommunen bedrivit i egen regi, avyttrat inventarier samt upplåtit lokaler på marknadsmässiga villkor till en privat aktör. Kommunen menar att besluten inte omfattar en överlåtelse av verksamhet, vilket däremot de klagande anser att de gör.

Av utredningen i målet framgår att det egentliga syftet med de överklagade besluten var att överföra huvudmannskapet för Tibble gymnasium från kommunal till privat regi samt att ett av kommunen utvalt bolag, TFG, gavs möjlighet att driva skolverksamhet i samma lokaler och med i

stort sett samma elever och personal som tidigare. Enligt kammarrättens mening saknar det betydelse hur detta förfarande har rubricerats. Då beslutens verkliga innebörd således innefattar en verksamhetsövergång är det lagligheten av detta förfarande som ska prövas i målet.

Understöd åt enskilda näringsidkare

Klagandena har bl.a. anfört att verksamhetsöverföringen inneburit ett otillåtet stöd till enskild näringsidkare bl.a. genom att TFG utan en korrekt marknadsvärdering fått överta tillgångar som betingar ett betydligt högre värde än vad som betalats.

Enligt 2 kap. 8 § första stycket KL får en kommun genomföra åtgärder för att allmänt främja näringslivet i kommunen. Enligt samma bestämmelse andra stycket får individuellt inriktat stöd till enskilda näringsidkare lämnas bara om det finns synnerliga skäl för det. I uttrycket "synnerliga skäl" ligger att det endast är i undantagsfall som sådant stöd kan anses godtagbart. Det ankommer på den kommun som beslutat om stödet att visa förekomsten av sådana omständigheter som gör att det föreligger synnerliga skäl.

Utgångspunkten är alltså att en kommun inte får ge stöd till enskild näringsidkare oavsett hur stödet utformas. Det får således inte ske någon förmögenhetsöverföring mellan kommunen och enskilda näringsidkare. Detta innebär att försäljning eller upplåtelse av olika typer av kommunal egendom till näringsidkare som regel ska ske till marknadspris. Marknadspriset ska avspegla det totala värdet av det som ska överlåtas. Har kommunen i en verksamhet som ska överlåtas upparbetat vissa mervärden ska således även dessa värden omfattas av den överenskomna ersättningen.

Av kommunens tjänsteutlåtande daterat den 16 april 2007 framgår att inventarier och utrustning värderats av kommunens upphandlingsenhet med stöd av externa konsulter/expertter vad gäller vissa specialområden

samt att försäljningspriset fastställts till 9,2 miljoner kr inklusive mervärdesskatt. Någon utredning av värdet på eventuellt upparbetade mervärden beträffande den verksamhet som ska överlåtas har dock inte – av vad som framgår av utredningen i målet – vidtagits av kommunen. Klagandena har gjort gällande att rörelsen vid verksamhetsövergången – utöver värdet på inventarier och utrustning – betingade mervärden, såsom rörelsens varumärke, utbildningsverksamhetens kundstock i form av elever liksom lärarkompetens.

Enligt kammarrättens mening framstår det som i det närmaste uteslutet, med hänsyn till vad klagandena anfört i dessa hänseenden, att det totala värdet av den överlåtna verksamheten endast skulle motsvara värdet av inventarier och annan utrustning. Kommunen har inte heller presenterat någon sådan utredning, exempelvis en värdering av samtliga överlåtna värden eller resultatet av ett anbudsförfarande, som kan medföra en annan bedömning.

Kammarrätten finner mot denna bakgrund att det totala ekonomiska värdet på verksamheten översteg värdet på inventarierna och utrustningen och att det vid tidpunkten för de överklagade besluten därmed fanns ett övertvärde i verksamheten som inte prissatts. Genom att endast ta betalt för inventarier och annan utrustning finner kammarrätten att kommunen har lämnat ett individuellt riktat stöd till TFG. Att det skulle ha förelegat några synnerliga skäl som gjort det påkallat att ge det aktuella stödet till TFG har inte gjorts gällande. Besluten strider således mot bestämmelsen i 2 kap. 8 § andra stycket KL och ska därför redan på denna grund upphävas.

Skollagens bidragssystem

I 9 kap. 8 a § skollagen ges regler bl.a. om det bidrag som hemkommunen ska erlagga för varje elev som genomgår sådan gymnasieutbildning som en fristående skola lämnar. Om utbildningen i bidragshänseende har hänförts till ett sådant nationellt program som elevens hemkom-

mun anordnar, ska bidraget bestämmas efter samma grunder som kommunen tillämpar vid fördelning av resurser till det programmet i de egna gymnasieskolorna. I andra fall ska elevens hemkommun betala det belopp som regeringen eller den myndighet som regeringen bestämt har föreskrivit, dvs. enligt Skolverkets så kallade riksprislista.

I målet är ostridigt att kommunen och TFG i avtal enats om en lägre ersättningsnivå än vad som följer av Skolverkets riksprislista. Kommunen har därvid anfört bl.a. att det inte finns något som förhindrar en sådan överenskommelse och att det står TFG fritt att avstå från en viss rättighet.

Bidrag till fristående skolor betalas ut med stöd av offentligrättslig lagstiftning. Kommunen kan med anledning härav enbart utge bidrag eller annat stöd i den mån skollagstiftningen medger det. Av förarbetena till den nuvarande lydelsen av 9 kap. 8 a § skollagen (prop. 2004/05:1, Utgiftsområde 16, s. 69) framgår att ersättningen, för det fall elevens hemkommun inte anordnar det aktuella programmet, alltid ska utgå med det belopp som regeringen eller den myndighet som regeringen bestämt har föreskrivit. Mot bakgrund av det anförda finns det enligt kammarrättens mening ingen laglig möjlighet för en kommun att frångå Skolverkets riksprislista i de fall kommunen inte själv anordnar det aktuella gymnasieprogrammet. Täby kommuns överenskommelse med TFG avseende lägre ersättning per elev än vad som föreskrivs i Skolverkets riksprislista strider därmed mot 9 kap. 8 a § skollagen. Då de överklagade besluten således strider mot lag ska de upphävas också på den grunden.

Vid denna utgång finns inte skäl att inhämta yttrande från Skolverket.

Övriga omständigheter

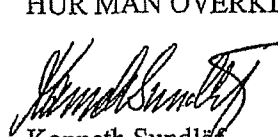
Vad klagandena anfört i övrigt kan inte föranleda att besluten ska upphävas enligt någon av de grunder som anges i 10 kap. 8 § KL.

DOMSLUT

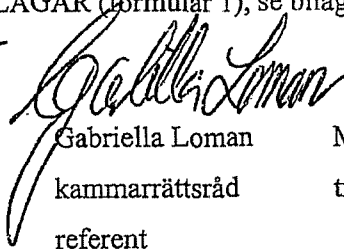
Kammarrätten upphäver länsrättens dom och kommunfullmäktige i Täby kommuns beslut den 10 maj 2007, § 62 och § 63.

Kammarrätten avslår yrkandet om inhämtande av yttrande från Skolverket.

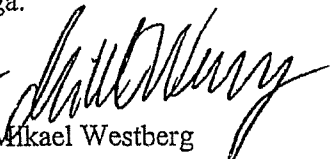
HUR MAN ÖVERKLAGAR (formulär 1), se bilaga.

Kenneth Sundlöf
kammarrättsråd

Gabriella Loman
kammarrättsråd
referent

Mikael Westberg
tf assessor

Anna-Karin Lönnheden
föredragande

I avgörandet har även deltagit de särskilda ledamöterna Ulla Bergengren och Sture Johansson.

KLAGANDE

1. [REDACTED]
2. [REDACTED]
3. [REDACTED]
4. [REDACTED]
5. [REDACTED]
6. [REDACTED]
7. [REDACTED]

MOTPART

Täby kommun
183 80 Täby

Ombud: Advokat Annika Gustafsson
Advokatfirman Andermyr Gustafsson Lindén HB
Box 3152
103 63 Stockholm

ÖVERKLAGAT BESLUT

Täby kommunfullmäktiges beslut 2007-05-10, § 62-63

Dok.Id 232257

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00 E-post: lansrattenistockholm@dom.se	08-561 680 01	måndag – fredag 09:00-14:30

SAKEN

Laglighetsprövning enligt kommunallagen (1991:900) - KL

DOMSLUT

Länsrätten avvisar [REDACTED] överklagande av Skolverkets beslut om att godkänna Täby friskola enligt 9 kap. 12 § skollagen och överlämnar en kopia på överklagandet till Skolverket för erforderlig handläggning.

Länsrätten avslår överklagandena i övrigt.

BAKGRUND

Kommunfullmäktige i Täby kommun (nedan kommunen) beslutade den 10 maj 2007, under § 62 att från och med den 1 juli 2007 avveckla den kommunala verksamheten vid Tibble gymnasium samt under § 63 att inventarier och utrustning i Tibble gymnasium säljs till Tibble Fristående gymnasium TFG AB (nedan TFG) för totalt 9 200 000 kr inklusive moms enligt köpeavtal och inventarielista. I protokollet som upprättades vid sammanträdet den 10 maj 2007 utvecklades bakgrunden till besluten och verksamhetsövergångens närmare innehåll enligt bl.a. följande.

Förslag till verksamhetsövergång - från det kommunala Tibble gymnasium till Tibble Fristående Gymnasium TFG AB (§ 62, KS § 74)

██████████ Hans Byström AB har av Skolverket den 15 mars 2007 beviljats statlig tillsyn och rätt till bidrag till en fristående gymnasieskola i Täby kommun från och med läsåret 2007/08. Täby kommun har - under förra mandatperioden - yttrat sig över ansökan i enlighet med 2 kap. 2 § förordning (1996:1206) om fristående skolor. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden avstyrkte ansökan om etablering vid sitt sammanträde 2006-09-06. Kommunens politiska viljeinriktning är, som framgår av verksamhetsplan 2007, att det är "särskilt viktigt att uppnå ökad mångfald inom skolområdet, både när det gäller grundskolor och gymnasieskolor. Kommunen ska därför välkomna företag, initiativ från medarbetare och alternativ verksamhet till Täby". TFG kommer att erbjuda följande nationella program - samhällsvetenskapsprogrammet, estetiska programmet, handels- och administrationsprogrammet. I utbildningsutbudet ingår även ett antal specialutformade program baserade på samhällsvetenskaps eller estetiska programmen. Det programutbud som kommer att ges på TFG från höstterminen är detsamma som det som idag erbjuds på det kommunala Tibble gymnasium. TFG har även ansökt hos Skolverket att till hösten 2008 få möjlighet att anordna naturvetenskapsutbildning med inriktning miljö och samhällsvetenskapsutbildning med inriktning psykologi, kultur och samhälle. Etablering av Tibble gymnasium som fristående gymnasieskola förutsätter övergång av verksamhet. Den innebär att fullmäktige fattar beslut om nedläggning av Tibble gymnasium som kommunal skola. Arbetsrätligt betraktas nedläggning av en kommunal skola och startandet av en fristående skola i dess ställe som övergång av verksamhet enligt Lagen om anställningsskydd (LAS § 6 b). Etableringen av den fristående gymnasieskolan förutsätter övertagande av de lokaler som Tibble gymnasium nyttjar idag. Förslag till ramavtal för reglering av mellanhavandena mellan Täby kommun och TFG har upprättats. Till ramavtalet hör dels två hyresavtal, ett för undervis-

ningslokalerna inklusive Tibble teater, Hörsalen och Stora matsalen och ett för Sportcentrum, Tibblevallen och Simhallen, dels ett verksamhetsavtal. Hyresavtalen är huvudsakligen baserade på den befintliga gymnasieskolans lokalutnyttjande. Avtalsperioden är 1 juli 2007 – 30 juni 2011. Syftet med ramavtalet med tillhörande avtal är att långsiktigt säkerställa att gymnasieutbildning bedrivs i Tibbleskolan och att ersättningarna för Täbyeleverna baseras på nuvarande interna skolpeng uttryckt som multiplar av elevpengen för naturvetenskapsprogrammet på Åva gymnasium. Avtalen om upplåtelse av undervisningslokalerna och den ersättning som kommunen ska erlägga för Täbyelever på TFG är kopplade till varandra. Villkor för avtalens giltighet är att TFG har Skolverkets tillstånd att bedriva gymnasieutbildning. Det är parternas avsikt att om Skolverkets tillstånd av någon anledning upphör ska avtalen omedelbart upphöra att gälla och undervisningslokalerna återgå till kommunen. Parterna förbinder sig också att i så fall i positiv anda verka för att skolverksamheten vid Tibble gymnasium kan drivas vidare av kommunen själv eller annan på sådant annat sätt att störningar inte uppkommer i skolverksamheten. En annan grundläggande förutsättning är att [redacted] och [redacted] samt av TFG anställd personal äger samtliga aktier i TFG. Försäljningen av inventarier och utrustning till TFG kommer att behandlas i ett särskilt ärende vid samma tillfälle som förslaget till nedläggning av den kommunala gymnasieskolan. När det gäller arkivering och förvaring av allmänna handlingar föreslås att fullmäktige beslutar att de handlingar som bedöms vara av värde för den nya huvudmannen kan utlånas under högst tre år. Från kommunledningskontoret föreligger tjänsteutlåtande daterat 2007-05-05, reviderat 2007-05-07. Vid fullmäktiges sammanträde 2007-05-07, § 40, beslutades att ärendet återremitteras. Inför dagens sammanträde finns ett nytt tjänsteutlåtande daterat 2007-05-08 som svarar på de frågeställningar som angavs i återremissen.

Fullmäktiges beslut

I enlighet med kommunstyrelsens förslag:

Fullmäktige beslutar att från och med den 1 juli 2007 avveckla den kommunala verksamheten vid Tibble gymnasium.

Fullmäktige godkänner förslag till ramavtal mellan Täby kommun och Tibble Fristående Gymnasium TFG AB varvid följande avtal utgör bilagor till ramavtalet (daterade 2007-05-07):

1. Hyreskontrakt avseende utbildningslokaler inklusive Tibble teater, Hörsalen och Stora matsalen (bilaga 1.1)
2. Avtal om avstående från det indirekta besittningsskyddet gällande avtal 1 ovan samt ansökan till hyresnämnden (bilaga 1.2)
3. Hyreskontrakt avseende Sportcentrum, Tibblevallen och Simhallen (bilaga 1.3)
4. Avtal om avstående från det indirekta besittningsskyddet gällande avtal 3 ovan samt ansökan till hyresnämnden (bilaga 1.4)

5. Verksamhetsavtal (bilaga 1.5)

6. Pantsättningsavtal (bilaga 1.6)

Fullmäktige uppdrar åt kultur- och fritidsnämnden att utarbeta avtal med TFG om samutnyttjandet av lokaler (Tibble teater, Hörsalen, Stora matsalen, Sportcentrum, Tibblevalleå, Simhallen mm). Fullmäktige beslutar att allmänna handlingar, som bedöms vara av värde för den nya huvudmannen, kan utlånas under högst tre år. Fullmäktige uppdrar åt planeringschef [REDACTED] att underteckna avtalet med tillhörande bilagor.

Beslutet förklaras omedelbart justerat.

Försäljning av inventarier och utrustning i Tibble gymnasium till Tibble Fristående Gymnasium, TFG AB (§ 63, KS § 72)

[REDACTED] och [REDACTED] har ansökt hos Skolverket om statlig tillsyn och rätt till bidrag till en fristående gymnasieskola i Täby kommun från och med läsåret 2007/2008. Skolverket tillstyrkte ansökan om statlig tillsyn och rätt till bidrag till en fristående gymnasieskola 2007-03-15. TFG har framfört önskemål om att köpa de inventarier och den utrustning i Tibble gymnasium som kommunen ej längre har behov av. Ärendet har överlämnats till konsult och service för handläggning. Nedanstående förslag till beslut gäller under förutsättning av att kommunfullmäktige beslutar att avveckla den kommunala verksamheten vid Tibble gymnasium och godkänner ramavtal med avtalsbilagor mellan Täby kommun och TFG. Från kommunledningskontoret föreligger tjänsteutlåtande daterat 2007-04-16.

Fullmäktiges beslut

I enlighet med kommunstyrelsens förslag:

Inventarier och utrustning i Tibble gymnasium säljs till Tibble Fristående Gymnasium TFG AB, organisationsnummer 556697-8556, för totalt 9 200 000 kronor inklusive moms enligt köpeavtal och inventarielista.

Beslutet förklaras omedelbart justerat.

YRKANDEN OCH GRUNDER M.M.

[REDACTED]
[REDACTED] (nedan gemensamt klagandena) har yrkat att kommunfullmäktiges beslut ska upphävas.

[REDACTED]
[REDACTED] har också yrkat att beslutet tills vidare inte skall gälla.

Kommunen har i yttrande angående inhibitionsyrkandet anfört bl.a. följande. Kommunen bestrider inhibitionsyrkandet och yrkar att länsrätten måtte avslå detta. Kommunfullmäktiges beslut är i alla delar lagliga och skäl finns inte till antagande att allmänna eller enskilda intressen skulle åsamkas skada. Kommunens beslut har verkställts genom civilrättsligt bindande avtal. Flertalet av klagandena har inte angivit några grunder för framställda inhibitionsyrkanden, varför kommunen saknar möjlighet att bemöta yrkandet i den delen. De överklagade besluten är dels ett förslag till verksamhetsövergång och dels ett avtal om försäljning av inventarier och utrustning i Tibble gymnasium till TFG. Utöver dessa två avtal finns också upprättade hyresavtal varigenom kommunen hyr ut undervisningslokaler och diverse andra lokaler till TFG. Hyresavtalen är baserade på den befintliga gymnasieskolans lokalutnyttjande. Hyressättningen är beräknad enligt marknadsmässiga principer. I ramavtal tecknat mellan Täby kommun och TFG har reglerats parternas mellanhavanden i syfte att långsiktigt säkerställa att gymnasieutbildning bedrivs i Tibbleskolan och att ersättningarna för Täbyeleverna baseras på nuvarande interna skolpeng uttryckt som multiplar av elevpengen för naturvetenskapsprogrammet på Åva gymnasium. Åva är den andra gymnasieskolan i Täby kommun och den drivs alltjämt i kommunal regi. Alla avtalen är kommersiellt försvarbara. Avtalen skall bedömas som en enhet. Verksamhetsövergången har inte något kommersiellt värde såsom den genomförts. Genom ovannämnda beslut godkändes ett avtal mellan kommunen och TFG varigenom kommunen försålde inventarier och utrustning till TFG för totalt 9 200 000 kr inkl moms enligt köpeavtal och inventarielista. Enligt det tjänsteutlåtande daterat 2007-04-16, som låg till grund för fullmäktiges beslut, har principer för försäljning av kommunal egendom följts. Kommunen har en policy för försäljning av inventarier i samband med privatisering m.m. Av dokumentet framgår att eventuell försäljning av kommunens egendom sker på affärsmässiga grunder, vilket innebär att all försäljning från kommunen sker till marknadspris. Vid behov anlitas branschföretag eller oberoende konsulter för att hjälpa till med värdering av specialutrustning eller andra inventarier som är svåra att värdera. I förevarande fall anlidade kommunen extern värderingsman för värdering av Tibbleskolans inventarier. Några av de klagande har gjort gällande att verksamhetsövergången inte skulle vara förenlig med skollagen. För detta har klagandena inte angivit någon rättslig grund. Kommunens motparter i överlåtelseärendet, TFG, har i vederbörlig ordning erhållit tillstånd av Skolverket för drift av den aktuella skolan. Skolverkets tillstånd har varit en förutsättning för samtliga avtals giltighet. Klaganden [REDACTED] har gjort gällande att kommunens beslut strider mot skollagen eftersom verksamhetsavtalet stipulerar att kommunens ersättningar för Täbyeleverna på TFG skall baseras på samma grunder som kommunen tillämpar vid fördelning av resurser till den kommunala gymnasieskolan och inte enligt den s.k. riksprislistan. Kommunen bestrider att sådan avvikelse från riksprislistan skulle stå i strid med skollagen. Det är riktigt att kommunen i verksamhetsavtalet med TFG avtalat att TFG skall erhålla motsvarande skolpeng som den som nu utgår för det kommunala gymnasiet Tibbleskolan. Motivet till denna skriv-

ning i avtalet är att kommunen är mån om att skolverksamheten inte skall kosta mer när den går över från att vara kommunal till att skötas i privat regi. För övrigt kan upplysas om att kommunen, vid tiden för beredningen av ärendet kontaktade Skolverket för att efterhöra om hinder fanns mot den planerade tillämpningen av reglerna om skolpeng. Enligt uppgifter från Skolverket fanns ej sådana hinder. Det är riktigt att det i skollagens 8a § ges regler om det bidrag som hemkommunen skall erlägga för gymnasieutbildning för varje elev. I paragrafens tredje stycke sägs att elevens hemkommun skall betala det belopp som föreskrivits av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämt. Detta kan frångås i några olika situationer, t.ex. om en elev har ett omfattande behov av särskilt stöd, då kommunen därutöver skall lämna ett extra bidrag. Om betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för kommunen är kommunen dock inte skyldig att lämna sådant bidrag. Sammanfattningsvis kan konstateras att bidraget, den s.k. skolpengen, är fastställd i en riksprislista och att den i vissa fall kan kompletteras med ett extra bidrag. Stadgandet i skollagen ger bestämmelser för hur kommunerna skall hantera den s.k. skolpengen och de eventuella extra bidrag som kan komma ifråga. I det överklagade beslutet har parterna, dvs. Täby kommun och TFG, överenskommit om att kommunen skall ersätta TFG med samma belopp som åtgått för att driva Tibble gymnasium i kommunal regi. Rent faktiskt har därför TFG avstått från en förmån som de enligt skollagen skulle kunna göra gällande. Det är inte lagstridigt att avsäga sig en förmån. Inte heller i den delen strider därför beslutet mot gällande rätt. Skolverket har granskat och godkänt ägarna av TFG, rektor [REDACTED] och läraren [REDACTED] har varit rektor i Tibble gymnasium under sju år, vilket är en rimlig garanti för att skolan skall kunna leva vidare och skötas lika väl som tidigare. Kommunen hemställer om möjlighet att ge in komplettering då länsrätten fattat beslut i inhibitionsdelen. Till yttrandet har kommunen även bifogat en policy för försäljning av inventarier i samband med privatisering m.m.

Länsrätten fann inte att det de klagande anfört utgör skäl för att inhibera det överklagade beslutet. Länsrätten avslog därför i beslut den 12 juni 2007

[REDACTED] yrkande om inhibition.

Den 25 juni 2007 beslutade Kammarrätten i Stockholm att inte meddela prövningstillstånd i inhibitionsfrågan.

[REDACTED] har till stöd för sin talan anfört i huvudsak följande. Med utgångspunkt från 9 kap. 8 § i skollagen, 2 kap. förordningen om fristående skolor överklagas Täby kommunfullmäktiges beslut av den 10 maj 2007 att

lägga ned Tibble gymnasium som kommunal skola och föra över verksamheten till TFG. Dessutom begär han inhibition, dvs. att verkställighet och fortsatt arbete i ärendet avstannar till dess att kommunalbesväret prövats av rätten. Kommunfullmäktiges beslut innebär att den kommunala verksamheten avvecklas från den 1 juli 2007 och att ett ramavtal godkännts mellan Täby kommun och TFG. Ramavtalet mellan kommunen och TFG består av fem bilagor. Bilagorna avser två hyreskontrakt, två avtal om avstående från det indirekta besittningsskyddet samt ett verksamhetsavtal. I ramavtalet slås inledningsvis fast att "Samtliga parternas mellanhavanden avses reglerade i ovan angivna avtal. Samtliga avtal är kopplade till varandra såtillvida att varje avtals giltighet är en förutsättning för övriga avtals bestånd." I verksamhetsavtalet konstateras att parterna är överens om att kommunens ersättningar för Täbyeleverna på TFG ska baseras på samma grunder som kommunen tillämpar vid fördelning av resurser till den kommunala gymnasieskolan och inte enligt den s.k. riksprislistan. Ersättningen för de nationella program TFG anordnar ska i stället anges som multiplar av det naturvetenskapliga programmet på Åva gymnasium. Bilaga 1.5 Verksamhetsavtal 3.2 - *I det fall Kommunen inte anordnar det nationella programmet i den kommunala gymnasieskolan utgår ersättning till TFG per Täbyelev som en multipel av kommunens interna skolpeng (netto efter avdrag för skolmåltidsavgifter) enligt nedanstående. För nedanstående program ska följande multiplar av naturvetenskapsprogrammet gälla: Samhällsvetenskapsprogrammet 0,898 osv. Det är dock Skolverkets riksprislista som gäller för elever från de kommuner som inte har det aktuella gymnasieprogrammet i egen regi. När Tibble nu övergår i privat regi kommer Täby kommun inte längre att ha Samhällsprogrammet, Estetiska programmet och programmet för Handel och administration i egen regi. Villkor för ersättning är tydligt reglerat i Skollagens 9 kap. 8a § (se lagtext nedan under Domskäl – länsrättens anmärkning). Det finns alltså enligt svensk lag bara två möjligheter. Antingen anordnar den egna kommunen gymnasieprogrammet och då gäller kommunens kostnad och i andra fall gäller Skolverkets riksprislista. Lagen är inte dispositiv och det är alltså omöjligt för en kommun och en friskola att komma överens om ett eget ersättningssystem. Då beslutet strider mot Skollagen begär han att länsrätten ska upphäva Täby kommunfullmäktiges beslut från den 10 maj. Det lagstridiga beslutet om ersättning är en del av verksamhetsavtalet, vilket givetvis då också kommer att ogiltigförklaras. Som tidigare framhållits är delarna i avtalet beroende av varandra och om ett avtal upphör att gälla faller hela avtalet mellan Täby kommun och TFG. Självklart ska allmänhet, berörda och beslutsfattare vara korrekt informerade inför viktiga beslut. I det här fallet är det uppenbart att det i alla underlag tydligt borde ha framhållits att Skollagen gäller och att kostnaden för kommunens skattebetalare då uppgår till cirka 15 miljoner kronor. Det är märkligt och otillfredsställande att detta hittills inte framkommit och att fullmäktiges majoritet möjligtvis lever i tron att, som det efter förfrågan försäkras i det senaste beslutsunderlaget, "De civilrättsliga avtalen kommer att vara bindande för parterna".*

[REDACTED] har till stöd för sin talan anfört i huvudsak följande. Hon anholder om att länsrätten dels upphäver besluten angående Tibbleskolan som frångår av protokoll från sammanträde med Täby kommunfullmäktige 2007-05-10, emedan besluten inte är tillkomna i laga ordning, dels beslutar om inhibition, så att länsrättens ställningstagande inte kan föregripas verkställighetsåtgärder. Av protokollet från fullmäktiges sammanträde 2007-05-07 framgår att det då fattades beslut om dels återremiss "med inriktningen att klarlägga frågetecken och oklarheter samt ytterligare precisera effekterna av det beslut som föreslås" dels att ny behandling skulle ske på extra sammanträde 2007-05-10. Sistnämnda beslut grundar sig uppenbarligen på undantagsregeln rörande kungörande och kallelse i 5 kap. 11 § KL. Det har emellertid inte redovisats någon omständighet som konstituerat sådan brådskas att bestämmelserna om minst en veckas kungörande- och kallelsetid enligt huvudregeln i 8-10 § § inte kunnat tillämpas. Inte heller har kungörande skett i ortstidningen. Kungörande- och kallelseförfarande har följaktligen inte skett i laga ordning. Den korta tiden mellan beslut om nytt sammanträde och sammanträdet avhållande har medfört att den ytterligare belysning som åsyftades med återremissbeslutet fått en mycket summarisk för att inte säga torftig - utformning. Iakttagande av en veckas kungörande- och kallelsetid enligt huvudregeln skulle ha gett utrymme för en beredning i bättre överensstämmelse med föreskrifterna i 5 kap. KL om ärendenas beredning. Till sitt överklagande har [REDACTED] bifogat protokoll från sammanträde med Täby kommunfullmäktige 2007-05-10 och protokoll från fullmäktiges sammanträde 2007-05-07.

[REDACTED] har till stöd för sin talan anfört i huvudsak följande. Med utgångspunkt från 9 kap. 8 § i skollagen (Fristående skolor) överklagas Täby kommunfullmäktiges beslut av 2007-05-10 att lägga ned Tibble Gymnasium som kommunal skola och föra över verksamheten till TFG. Vidare önskar han att verkställighet och fortsatt arbete i ärendet avstannar tills kommunalbesväret prövats av rätten. Beslutet innebär att den kommunala verksamheten avvecklas från 2007-07-01 och att ett ramavtal godkänns mellan Täby kommun och TFG. Ramavtalet mellan kommunen och TFG består av fem bilagor (två hyreskontrakt, två avtal om avstående från det indirekta besittningsskyddet samt ett verksamhetsavtal). I ramavtalet slås inledningsvis fast att "Samtliga parternas mellanhavanden avses reglerade i ovan angivna avtal. Avtalen är kopplade till varandra genom att varje avtals giltighet är en förutsättning för de övrigas bestånd." I verksamhetsavtalet konstateras att parterna är överens om att kommunens ersättningar för Täbyeleverna på TFG ska baseras på samma grunder som kommunen tillämpar vid fördelning av resurser till den kommunala gymnasieskolan och inte enligt den s.k. riksprislistan. Ersättningen för TFG:s nationella program ska i stället anges som multiplar av NA-programmet på Åva gymnasium. Villkor för ersättning är tydligt reglerat i Skollagens 9 kap. 8a § (se lagtext nedan under Domskalet - länsrättens anmärkning). Det vill säga antingen anordnar den egna kommunen gymnasieprogrammet och då gäller att resurser

fördelas på samma sätt som till de egna gymnasieskolorna eller så gäller Skolverkets riksprislista. Lagen är inte dispositiv varför en kommun och en friskola inte kan "uppfinna" ett eget ersättningssystem. När Tibble Gymnasium nu övergår i privat regi kommer Täby kommun inte längre att ha Samhällsprogrammet, Estetiska programmet och programmet för Handel och administration i egen regi (egna gymnasieskolor) varför han menar att följande skall gälla – "Skolverkets riksprislista skall gälla för elever från kommuner som inte har det aktuella gymnasieprogrammet i egen regi". Då han menar att kommunfullmäktiges beslut strider mot Skollagen begär han att länsrätten ska upphäva Täby kommunfullmäktiges beslut från 2007-05-10. Det lagstridiga beslutet om ersättning är en del av verksamhetsavtalet, vilket givetvis då också måste ogiltig förklaras.

[REDACTED] har i en kompletterande skrift anfört i huvudsak följande. Huruvida det finns andra lagar som är tillämpliga vet han inte - det är inte han som är jurist. Kommuner skall behandla sina medlemmar lika, om det inte finns sakliga skäl för något annat och kommuner skall ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Självfallet undrar han vilka alternativ till TFG som har undersökts. Man kan väl inte bara bestämma sig för att en rektor och en lärare som anmäler att de är intresserade och villiga att "ta över" en kommunal gymnasieskola också skall få göra det. Det finns ju andra som driver friskolor och har dokumenterad erfarenhet och kompetens inom området, också inom Täby Kommun. Han ifrågasätter hur dessa har beaktats i processen. För honom är det här ett uppenbart exempel på att förfarandet inte innebär en likabehandling av samtliga kommuninvånare i Täby. Beaktar man sedan också att avtal träffats, som innebär att om en försäljning av TFG skulle aktualiseras under hyresperioden så upphör hyresavtalet med omedelbar verkan och en ny huvudman har då inte tillträde till undervisningslokaler, utan måste ordna andra undervisningslokaler. Genom denna avtalsskrivning gör Täby Kommun det därmed väsentligen mer komplicerat för någon annan att ta över och bedriva denna friskoleverksamhet. I hans ögon är detta ännu en variant på temat "icke likabehandling". Täby kommun har under de senaste åren rustat upp skolan för i storleksordningen 50 MSEK. Självfallet kommer detta att avspeglats i hyresnivån. Dessutom kommer TFG att köpa diverse inventarier och utrustning. Men det finns ytterligare upparbetade värden i Tibble Gymnasium som i ett senare skede kan avyttras av [REDACTED] TFG. Enligt hans mening är det inte rimligt att denna "goodwill" utan skälig ersättning på det här sättet överförs från skattebetalarna i Täby till [REDACTED] TFG. Återigen en icke likabehandling som dessutom gynnar några få personer med (potentiellt) stora ekonomiska belopp. Beräkningar han sett pekar på att Täby kommuns kostnader för samma utbildningsverksamhet kommer att öka. Siffrorna varierar en del men pekar på i storleksordningen 15 MSEK. Det kan inte sägas vara rimligt eller försvarbart att tillåta en verksamhet som finansieras med skattemedel starta upp på dessa premisser. Han anser inte att Täby kommun tar tillräckligt väl hand

om skattebetalarnas tillgångar och intressen så som ombildningen genomförs. Kommuner får inte fatta beslut med tillbakaverkande kraft som är till nackdel för medlemmarna, om det inte finns synnerliga skäl för det. Elever har sökt och blivit antagna till en utbildning vid Tibble Gymnasium. Information om detta visades på www.gymnasieintagning.se den 17 april. Han är fullt medveten om att det fortfarande kallas "preliminär antagning" och att antagningspoäng kan ändras, men om man lägger "dimridåer och semantik" åt sidan och fokuserar på problemet är det faktiskt så att när eleverna jämför sina betygspoäng och intagningsgränser nu och tidigare år har de en rimligt god uppfattning om huruvida de kommer in eller ej. Dessutom är en icke ännu beslutad skolnedläggning/ombildning knappast en normal parameter att beakta då valet görs. Förändringen i antagningsförfarandet innebär att för de nationella utbildningsprogram som inte erbjuds i kommunens regi kommer Täbys elever att tvingas söka till utbildningsprogram vid skolor i andra kommuner. Detta är naturligtvis en negativ konsekvens för Täbyeleverna. Man talar gärna om ökad valfrihet, men genom detta beslut blir det precis tvärtom. För det första försvinner en kommunal skola och ersätts med en privat. För det andra kommer antalet valfria kurser att reduceras då eleverna inte längre kan erbjudas del i Åva Gymnasiums kursutbud. Det är uppenbart att ett antal Täbyungdomar kommer att drabbas negativt i och med ombildningen. Något som visar sig i att förutsättningarna för deras gymnasieval helt oförberett och mitt i processen förändras samt att denna omvandling från kommunalt till fristående gymnasium kommer att medföra att ett antal av dessa elever inte kommer att antas då intagningsgränserna kommer att höjas. I dagsläget kan ingen säga hur många ungdomar som kommer att drabbas. För honom är det oklart om [REDACTED] har de erfarenheter och den kompetens som krävs för att driva en friskola av Tibble Fria Gymnasiums "kaliber". Den här förändringen innebär att de i stor utsträckning skall bli ansvariga för att leda ett företag (med ungefär 80 MSEK i omsättning) med allt vad det innebär och inte "enbart" en skola. Detta betyder inte på något vis att han inte anser det vara en utmaning i sig att driva eller ansvara för en undervisningsverksamhet som Tibble Gymnasium. Att de inte har det stöd som krävs från lärare, kollegor, elever och föräldrar är tydligt. Tidigare har kommunen sagt att minst 50 % av personalen skall vara positiva till en övergång för att kommunen skall stå bakom en avknoppning. Nu överger man detta krav, något som för övrigt Lärarförbundet menar är oacceptabelt. Dessutom har en omröstning bland såväl personal som elever genomförts och resultatet är tydligt - 84 % av de anställda röstade emot den föreslagna privatiseringen och bland eleverna var motsvarande siffra cirka 75 %. Vad han kan förstå finns en stor risk att kvaliteten på undervisningen kommer att påverkas negativt till följd av detta motstånd. Han ifrågasätter hur kommunen kan försäkra elever och föräldrar att den utbildning som kommer att bedrivas vid TFG håller adekvat nivå med detta motstånd bland personalen. Under handläggningen har framförts argumentet att konkurrens gör att saker och ting blir bättre etc. Då borde det samtidigt vara positivt att på ett ordentligt sätt undersöka alternativ till TFG innan man bestämmer sig för dem. Återigen frågar han sig vilka alternativ

till TFG som undersökts och om detta är den bästa "upphandling" av gymnasieutbildning Täby Kommun kan göra. Som han ser det kan det här ärendet inte bedömas vara så akut att det måste genomföras på ett sätt som gynnar några utvalda individer och deras företag framför övriga Täbybor, så att rimlig aktsamhet med kommuninvånarnas tillgångar och värden inte tillvaratas på ett sätt som klart och tydligt är negativt för ett antal elever, mot en klar majoritet av lärarnas vilja och med stor risk för negativa effekter på utbildningens kvalitet. Argumentet att beslut måste fattas nu, annars kan den nya gymnasieskolan inte söka statsbidrag för kommande hösttermin, tycker han är förkastligt. Man kan inte hasta igenom ett privatiseringsärende på den grunden. Skolan finns ju där, liksom

Det är bara för dem att sköta sitt jobb i kommunal regi och för politikerna att sköta sitt ordentligt. Sedan kan man privatisera skolan när saker och ting behandlats "som det skall". Att något är fundamentalt fel och att man hastat igenom processen inses även enkelt genom att kommunstyrelsens ordförande och ordföranden i Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ansett sig nödgade att skriva följande till Skolverket: "Det är med viss förvåning Täby kommun kan konstatera att skolverkets frågor till kommunen inte ställdes tidigare under hösten. Den korta svarstiden har inte möjliggjort en demokratisk process i de kommunala beslutsorganen" (citatur remissvar daterat 2007-02-07). Ytterligare ett exempel på att ärendet behandlats på ett otillfredsställande sätt är att man efter återremitteringen vid kommunfullmäktige 2007-05-07 omedelbart beslutade om extrainsatta sammanträden i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. Dessa ägde rum 2007-05-10 och kommunfullmäktigesammanträdet bojkottades av samtliga partier utom moderaterna. Utifrån vad som sagts ovan begär han alltså att länsrätten ska upphäva Täby kommunfullmäktiges beslut från 2007-05-10.

har till stöd för sin talan anfört i huvudsak följande. Han överklagar beslutet och begär också inhibition till dess att kommunalbesväret prövats av rätten. Hans överklagande grundar sig på kommunens ovarsamhet med skattemedel och snedvridande av konkurrens - då lika villkor mellan olika skolor inte längre gäller i deras kommun. Tibble gymnasium är uppbyggt och utvecklat med kommunala medel. Inventarier och utrustning samt läromedel och personalens kunskap och kompetens har finansierats och skapats med skattemedel. Ett överförande som sker på detta sätt kan inte ersättas på en rimlig nivå. Den utrustning som finns på Tibble kommer att avbetalas av pengarna under en tidsperiod - därefter övertar den nye huvudmannen allt som finns på Tibble. Verksamheten på Tibble får alltså "betala" den privata förmögenhet som skapats. Det är en enorm konkurrensfördel att få ta över en hel verksamhet på detta sätt - de investeringar som gjorts går ej att mäta. Andra aktörer på denna marknad måste starta från början. Många negativa reaktioner har väckts. Hans överklagande åberopar även de mycket stora konsekvenser denna nedläggning får för Åva Gymnasium. Det finns idag ett intimt samarbete mellan skolorna. Åva - Tibble är

en gemensam Resultatenhet - men med olika inriktningar. Man kan utan att överdriva hävda att denna omvandling medför många negativa konsekvenser för kommunen - men inga idag synliga eller redovisade fördelar. Kommunmedborgarnas förtroende för kommunledningen skadas, ingen förstår varför man lägger ner en mycket väl fungerande skola med ett starkt elevunderlag.

och har till stöd för sin talan, i en och samma skrift, anført i huvudsak följande. De yrkar att länsrätten upphäver Täby Kommunfullmäktiges rubricerade beslut samt att länsrätten fattar beslut om omedelbar inhibition. I 2 kap. 2 § KL stadgas att kommuner skall behandla sina medlemmar lika, den s.k. "likställighetsprincipen". Kommunen har sålunda inte rätt att otillbörligen gynna enskild medlem. I linje med ovanstående "likställighetsprincip" får kommunen enligt 2 kap.8 § KL inte heller lämna individuellt stöd till enskilda näringsidkare, om det inte finns synnerliga skäl för detta. Företaget TFG har bildats av två anställda i kommunen; och Överlåtelsen av Tibble gymnasium till dessa bägge anställda, som bildat företaget TFG med enda syfte att ta över en upparbetad och mycket uppskattad kommunal verksamhet, innebär i det här fallet att kommunen de facto ger ett betydande individuellt stöd till enskilda näringsidkare, vilket således klart strider mot likhetsprincipen och bestämmelserna om förbud mot individuellt stöd till näringsidkare. Kommunen har enligt gällande lagstiftning inte rätt att otillbörligen gynna enskild vilket de hävdar att det klandrade besluten strider mot. Därför ska kommunfullmäktiges beslut, § 62, upphävas. Som en följd av detta faller givetvis även grunden för beslut § 63. Även detta beslut skall sålunda upphävas. Som motiv för deras överklagande vill de härutöver framföra följande. I skollagen finns samlat de bestämmelser som gäller för det offentliga skolväsendet. I skollagen regleras även de bestämmelser som gäller när skolplikt fullgöres i s.k. fristående skolor. Härutöver gäller kommunallagens allmänna bestämmelser. I det aktuella ärendet har Kommunfullmäktige i Täby beslutat att ombilda en befintlig gymnasieskola "Tibble gymnasium" till en friskola "TFG" genom att överlåta skolan till två anställda. Lagstiftningen om friskolor synes enbart ta fasta på nystartade friskolor, dvs. att en privat företagare startar och bygger upp en skolverksamhet, som efter godkännande av Skolverket ges rätt till bidrag för verksamheten. Lagstiftaren har inte förutsatt eller reglerat att en befintlig skola skulle kunna överlåtas rakt av till två anställda i kommunen utan konkurrens eller möjlighet till kvalitetsjämförelser med andra intressenter. Förfaringssättet innebär alltså att två nyblivna näringsidkare kommer i åtnjutande av en modern nyupprustad skola, med en dokumenterad god utbildningsverksamhet och därmed tillförsäkras garanterade inkomster många år framöver. Därutöver tillkommer det faktum att rörelsevärdet på skolverksamheten på Tibble gymnasium av externa bedömare uppskattas till storleksordningen 20-40 miljoner kronor. Detta värde, denna "goodwill", skulle sålunda ägarna av TFG kunna realisera vid en vidareförsäljning av verksamheten

på skolan. Även detta faktum hamnar, enligt deras mening, inom kommunallagens mening om gynnande av enskild på ett otillbörligt sätt. För att stryka under det senast anförda vill de hänvisa till en artikel i Dagens Nyheter 2007-05-12 med rubriken "Friskolejätte går emot privatiseringen i Tibble". Där framgår bl.a. följande synpunkter på det aktuella ärendet från [REDACTED] [REDACTED] vd för utbildningsföretaget Kunskapsskolan och mångårig erfarenhet av att driva friskolor: "Privatiseringen av Tibble får kritik från oväntat håll. Friskolejätten Kunskapsskolans chef tycker att det är anstöligt att rektorer kan göra klipp på att senare sälja sina skolor. -Jag tycker det liknar en sovjetisk privatiseringsvåg där man slumpar i väg offentliga tillgångar till privatpersoner, säger [REDACTED] vd på Kunskapsskolan. Kunskapsskolan är en av de största aktörerna på friskolemarknaden. Trots att de är för privata alternativ är [REDACTED] nu bekymrad över utvecklingen. -Jag tänker bland annat på skolan i Täby. Det verkar vara en tendens på många ställen att skapa valfrihet på detta sätt. Tillgångar skiftas ut och många människor kan göra väldigt mycket pengar på att ta över verksamheter som de sedan säljer vidare, säger han. -Hur mycket tror du att en skola som Tibble kan vara värd på marknaden? -Om man tittar på andra affärer som gjorts på senare tid skulle man värdera den till åtminstone 20 miljoner men kanske uppemot 40 miljoner kronor". I skollagen finns inte heller några bestämmelser som ger en kommun möjlighet att utan varje form av konkurrens och kvalitetsjämförelser överlåta en befintlig skola till en eller flera anställda. I lagen regleras endast formerna för godkännande och bidragsgivning till skolor som startas och drivs i privat regi. Avsaknaden av principer och lagstöd för att överlåta befintliga kommunala verksamheter åt anställda har - vad gäller exempelvis äldreomsorgen - nyligen dock uppmärksammats av regeringen. Äldrevårdsministern har 2007-04-25 därför tillsatt en utredning i syfte att klarlägga de juridiska förutsättningarna att införa ett valfrihetssystem inom äldre- och handikappomsorgen. Enligt direktiven skall utredaren bl.a. "Se över och lämna förslag på hur kommunerna ska informera potentiella utförare om de möjligheter till uppdrag som valfrihetssystemet innebär". Detta utredningsuppdrag måste rimligen tolkas som så att intentionerna är att många aktörer skall ges möjlighet att konkurrera vid eventuella övertaganden av kommunala verksamheter. Något som inte har varit fallet i Tibbleärendet. Till överklagandet har [REDACTED] bifogat protokollsutdrag av Kommunfullmäktiges beslut.

[REDACTED] har, genom sina ställföreträdare [REDACTED] anfört i huvudsak följande till stöd för sin talan. Grunden för hennes överklagande är att Täby kommuns beslut bryter mot lagen i följande fall. 1 kap. 2 § Regeringsformen - "Det allmänna skall verka för demokrati och att alla människor skall uppnå delaktighet och jämlikhet i samhället". Genom att driva igenom en privatisering mot en majoritet elever och lärares uppfattning har man i grunden visat att man inte bryr sig om delaktighet i besluten i Täby kommun. 5 kap. 2 § Skollagen - "Eleverna skall ha inflytande

över hur deras utbildning utformas". I och med att kommunen trots en betydande majoritet elever har en annan mening har man inte gett eleverna något som helst inflytande över beslutet. I och med att något besked inte getts om att påbörjad utbildning kan fullföljas med samma bredd och inriktning har kommunen brutit mot skollagen. 5 kap. 20 § Skollagen - i och med att några garantier inte getts för att eleverna får fullfölja sina påbörjade individuella program har man brutit mot skollagen i detta avseende. 2 kap 8 § KL - "Kommun får bara ge individuellt stöd till enskilda näringsidkare om det finns synnerliga skäl för det". Genom att friskolan fått ta över tillgångar utan en riktig marknadsvärdering är det sannolikt att friskolan har fått ett stöd från kommunen som strider mot KL. Hon vill också överklaga Skolverkets beslut om att godkänna Täby friskola enligt 9 kap. 12 § skollagen. Redan nu kan konstateras att det, p.g.a. att en majoritet av elever och lärare är mot bildandet av friskolan i nuvarande regim, utan tvekan innebär påtagliga negativa följder för skolväsendet i kommunen. Detta p.g.a. att deras lärare öppet i annonser söker nya anställningar och det kommer leda till en sämre utbildning för de elever som nu går i skolan.

Kommunen vidhåller sin inställning och de åberopade grunder som angivits i tidigare inlägga och kompletterar enligt följande. För det fall att särskilda föreskrifter om överklagande har meddelats i lag eller annan författning, är inte 10 kap. KL tillämplig (se 10 kap. 3 § KL). Vid ett extra sammanträde den 10 maj 2007 beslutade Kommunen (kommunfullmäktige) dels att avveckla den kommunala verksamheten vid Tibble gymnasium från och med den 1 juli 2007, dels att godkänna ett ramavtal mellan kommunen och TFG - inbegripet avtal avseende lokalupplåtelse m.m. Det bör i förevarande sammanhang uppmärksammas att de elever som gick ut årskurs 9 vårtermin 2007 och som sökt till Tibble gymnasium underrättades av Kommunen i slutet av april om den planerade övergången av verksamhet från Tibble gymnasium till TFG. I Kommunens utskick framhöll Kommunen att elever som sökt till Tibble gymnasium måste göra ett omval senast den 11 maj 2007 samt att eleverna inte per automatik skulle komma att överföras till TFG. Kommunen meddelade även att programutbudet som funnits på Tibble Gymnasium framgent var sökbart hos TFG. Efter det att kommunen yttrade sig över inhibitionsfrågan har länsrätten, i beslut av den 12 juni 2007, avslagit inhibitionsyrkandena och kammarrätten har sedermera fastställt länsrättens beslut, varför Kommunen anser sig sakna anledning att vidare kommentera inhibitionsfrågan i förevarande yttrande.

Beslut i laga ordning

Överklagat beslut har, såsom klagandena anmärkt, förgåtts av en s.k. förkortad kungörelsetid enligt 5 kap. 11 § KL. Bestämmelsen i 5 kap. 11 § KL får tillämpas i situationer när ett snabbt fullmäktigebeslut behövs. I dessa fall kan en kungörelse anslås på anslagstavlan senast vardagen före sammanträdesdagen samt lämnas till fullmäktiges ledamöter och ersättare. För att den förkortade kungörelsetiden skall få tillämpas krävs att ärendet är

brådskande, vilket ytterst avgörs av fullmäktige. Tilläggas kan att brådskande ärenden även kan avgöras av fullmäktige utan någon som helst kungörelse. Förutsättningen är då att samtliga närvarande ledamöter är ense om att ta upp ärendet till avgörande (se 5 kap. 40 § KL). Kommunen konstaterar att fullmäktiges uppfattning var att det aktuella ärendet var brådskande, vilket innebär att överklagat beslut inte kan angripas på formell grund och att beslutet skall anses ha tillkommit i laga ordning. Det skall dock understrykas att fullmäktiges uppfattning även hade fog för sig rent objektivt eftersom de elever som påverkades av beslutet var tvungna att göra ett omval senast den 11 maj 2007. Enligt Kommunens uppfattning brådskade beslutet eftersom eleverna behövde få så god tid som möjligt på sig för sina omval. Därför ansåg Kommunen att varje dag som eleverna kunde få tillgodo mellan fullmäktiges beslut och elevernas sista dag för ansökan till gymnasieprogrammet var synnerligen värdefull.

Lagen om offentlig upphandling

Kommunen har inledningsvis framhållit att bestämmelserna i 10 kap. KL inte är tillämpliga när särskilda föreskrifter om överklagande har meddelats i lag eller annan författning. Enligt 7 kap. 5 § LOU får ett beslut på vilket lagen är tillämplig inte överklagas med stöd av 10 kap. KL. Begränsningen av 10 kap. KL kan exemplifieras av att ett beslut som har fattats av fullmäktige i en kommun, om antagande av en entreprenadoffert och som regleras av LOU, inte kan överklagas inom ramen för en laglighetsprövning, oavsett om beslutet är behäftat med formfel eller inte (se I. Paulsson, C. Riberdahl, P. Westerling, Kommunallagen, 1997, s. 333-334. Jfr. U. Lindquist, S. Losman, Kommunallagen - I lydelsen den 1 juli 2006, s. 217). Kommunen, som i och för sig är av den uppfattningen att något beslut i strid med LOU överhuvudtaget inte har fattats gör på ovan anförda skäl gällande att den av klagandena åberopade grunden, dvs. att den fristående gymnasieskolan inte har upphandlats inom ramen för LOU, skall lämnas utan avseende eftersom påstått fel inte kan överklagas och prövas inom ramen för 10 kap. KL. Det kan i förevarande sammanhang tilläggas att kommunen - med undantag för undervisningen som har yrkesinriktad karaktär - dessutom är förhindrad att upphandla gymnasieundervisning på entreprenad, vilket följer av lagen (1993:802) om entreprenadförhållanden inom skolan.

Bidragssystemet för fristående gymnasieskolor

Klagandena har med hänvisning till kommunens överenskommelse med TFG avseende ersättning per elev bland annat anförts att "*antingen anordnar den egna kommunen gymnasieprogrammet och då gäller kommunens kostnad och i andra fall gäller Skolverkets riksprislista. Lagen är inte dispositiv och det är alltså omöjligt för en kommun och en friskola att komma överens om ett eget ersättningsystem.*" På förekommen anledning finner kommunen skäl för att något utveckla frågan om bidrag till fristående gymnasier. Bidragssystem för fristående gymnasieskolor innebär i korthet att hemkommunen skall betala bidrag till den fristående skolan efter en prioriteringsordning i tre steg. Det första steget gäller om hemkommunen erbjuder

det nationella program som den fristående gymnasieskolan i bidragshänseende hänförs till. Det andra steget skall tillämpas om hemkommunen inte erbjuder det aktuella programmet, men lägeskommunen (den kommun där den fristående gymnasieskolan är lokaliserad) gör det. Det tredje steget användas om varken hemkommunen eller lägeskommunen erbjuder det program den fristående gymnasieskolan hänförs till i bidragshänseende (9 kap. 8a § skollagen). I förarbetena till skollagen anförde föredragande statsråd dock att *"bara i den situationen att varken förstahands- eller andrahandsalternativet är tillämpligt skall den s.k. prislistan användas. Även då skall det finnas ett visst utrymme för elevens hemkommun och den fristående skolan att komma överens om ett annat belopp"* (prop. 2001/02:35 s. 53). Lagstiftarens avsikt har således varit att kommunerna och de fristående gymnasieskolorna i första hand skall söka komma överens om det bidrag som en kommun skall lämna till enskild friskola. Även skolverket har som kommunen tidigare nämnt i samband med att kommunen yttrade sig över inhibitionsyrkandena ansett att skollagen ger utrymme för att kommun och friskola förhandlar om det kommunala bidraget även i de fall när vare sig hemkommun eller lägeskommun erbjuder det program den fristående gymnasieskolan hänförs till i bidragshänseende. I skolverkets rapport "Kommunernas bidrag för elever i fristående gymnasieskolor" (Dnr 75-2004:248) anför verket bland annat följande. *"Systemet har fått karaktären av ett förhandlingssystem, trots att möjlighet till förhandling inte skrivits in i bestämmelserna. Systemets konstruktion innebär att båda parter måste agera för att fastställa ett bidragsbelopp. Till grund för förhandlingarna ligger såväl kommunens som den fristående skolans redovisning. Före juli 2002 fastställdes bidragsbeloppet i första hand genom förhandling; om man inte kunde enas om ett bidragsbelopp var det riksprislistan som gällde. Med dagens system kan man säga att vi har ett förhandlingssystem, där kommunen fastställer bidragsbeloppet. En försvagad förhandlingssituation för de fristående skolorna således."* (Skolverkets rapport 2004-02-20, Dnr 75-2004:248, s. 13). På ovan anförda skäl menar kommunen att kommunens överenskommelse med TFG på intet sätt strider mot skollagen, utan kommunen och TFG har tillämpat skollagen i enlighet med lagstiftarens intentioner.

Allmänna noteringar

Även om frågan i och för sig saknar relevans för länsrättens prövning, har kommunen uppmärksammat att Dagens Nyheter publicerade en artikel den 16 mars 2007 vari [redacted] uttalade följande. *"Ett annat argument mot ombildning är att det kommer att bli dyrare för skattebetalarna. - Friskolor får ersättning per elev enligt en riksprislista och den ligger 12 000-13 000 kronor högre än vår skolpeng. I deras budget räknar de med intäkter på 15 miljoner över vad de har idag säger den andre folkpartisten, [redacted]"* Med hänvisning till [redacted] tidigare uttalande, noterar kommunen att [redacted] nu har överklagat kommunfullmäktiges beslut på den grunden att kommunen har förhandlat fram en ersätt-

ningsmodell med TFG som innebär att den för skattebetalarna (i förevarande sammanhang) ogynnsamma riksprislistan inte tillämpas.

Likställighetsprincipen

Kommuners och landstingens handlingsfrihet begränsas såsom klagandena har anfört av den s.k. likställighetsprincipen. Enligt 2 kap. 2 § KL skall kommuner och landsting behandla sina medlemmar lika, om det inte finns sakliga skäl för något annat. Principen innebär att det inte utan stöd av speciallag är tillåtet för kommuner och landsting att särbehandla kommunmedlemmar eller grupper av kommunmedlemmar på annat än objektiva grunder. Likställighetsprincipen gäller emellertid bara gentemot kommunernas och landstingens egna medlemmar. Dessutom krävs för principens tillämplighet att kommun eller landsting träder i direkt kontakt med sina medlemmar i denna deras egenskap, antingen genom att tillhandahålla kommuninlevnadsprestationer av olika slag eller genom att ta ut ekonomiska bidrag av dem. Likställighetsprincipen gäller därför inte när en kommun eller ett landsting anställer personal, gör upphandlingar, köper eller säljer fastigheter etc. Upphandlingar regleras för övrigt i särskild ordning, vilket har kommenterats ovan (se ovan under rubriken "Lagen om offentlig upphandling"). Likställighetsprincipen är följaktligen inte tillämplig på det sätt som klagandena gjort gällande i målet.

Ekonomiskt stöd

Kommunen bestrider att den har överskridit sina befogenheter och givit ekonomiskt stöd till TFG. Enligt 2 kap. 8 § första stycket KL får en kommun genomföra åtgärder för att allmänt främja näringslivet i kommunen. I andra stycket föreskrivs att individuellt riktat stöd får lämnas bara om det finns synnerliga skäl för det. Klagandena har med ledning av angivet lagrum hävdade att TFG har "fått ta över tillgångar utan en riktig marknadsvärdering". Påståendet är emellertid direkt felaktigt och bestrids av kommunen. Av det offentliga underlag som har legat till grund för kommunens beslut framgår att försäljningen av inventarier har föregåtts av en värdering som genomförts av upphandlingsenheten inom den kommunala verksamhetsgrenen konsult och service. Upphandlingsenheten har vid sidan av enhetens eget arbete även biträttats av externa konsulter/expertter vid värderingarna inom vissa specialområden. Kommunen har följaktligen avyttrat inventarier till marknadspris och med tillämpning av de värderingsprinciper som kommunen tillämpat i likartade ärenden (t.ex. försäljning till förskolor), varför försäljningen av inventarier på intet sätt kan anses vara någon form av individuellt stöd till enskild(a) näringsidkare. Vidhåller klagandena sin uppfattning önskar kommunen erinra om att bevisbördan åvilar klagandena och att klagandena endast har presenterat åsikter och påståenden som på intet sätt stöds av någon form av bevisning.

Goodwill

Klagandena har kritiserat kommunen för att goodwill överförs till TFG utan att något vederlag utgår. Kommunen ställer sig oförstående inför klagande-

nas påstående - inte minst med hänsyn till den kritik som klagande med flera har riktat mot TFG:s förmåga att bedriva en god utbildningsverksamhet. Det har knappast gått någon obemärkt förbi att skolan numera är en friskola och inte ett kommunalt gymnasium. Den massiva kritik som har riktats mot TFG innebär sannolikt att skolan kommer att granskas hårdare än andra skolor, varför den eventuella goodwill som TFG möjligen skulle ha kunnat "ärva" av Tibble gymnasium kan ifrågasättas. TFG kommer - i likhet med andra friskolor - att bedömas av elever och andra intressenter efter hur väl skolan lyckas med sin utbildningsverksamhet. Den goodwill som TFG förhoppningsvis bygger upp kommer följaktligen att skapas av TFG och ingen annan.

Påstådda negativa konsekvenser

Klagande [REDACTED] har under rubriken "*kommunen får inte fatta beslut med tillbakaverkande kraft som är till nackdel för medlemmarna...*" - i svepande ordalag - kritiserat kommunen för att "*ett antal Täbyungdomar kommer att drabbas negativt i och med ombildning*". Såvitt kommunen kan förstå anför emellertid inte [REDACTED] någon egentlig grund för sitt yrkande i denna del. [REDACTED] skriver bland annat att han "*är full medveten om att det fortfarande kallas "preliminär antagning" och att antagningspoäng kan ändras, men om vi lägger "dimridåer och semantik" åt sidan och fokuserar på problemet...*" - vilket kommunen tolkar som en allmän plädering för att kommunens agerande är olämpligt. Kommunen finner därför skäl för att ånyo understryka att domstolarna inte kan pröva lämpligheten av fullmäktiges eller nämnds beslut inom ramen för en laglighetsprövning. Sistnämnda förhållande gör sig även gällande utifrån den kritik som klagandena riktat mot [REDACTED] och [REDACTED] kompetens och kvalifikationer.

Konkurrensrättsliga frågor

Klagandena har anfört ett antal grundlösa påståenden av den innebörden att kommunens beslut innebär "*ovarsamhet med skattemedel och snedvridande av konkurrens*", vilka tillbakavisas och bestrids av kommunen. I den del klagandenas kritik är att hänföra till konkurrensrätten, bör det uppmärksammas att konkurrenslagen innehåller två centrala bestämmelser, en som förbjuder konkurrensbegränsande samarbete mellan företag (6 § konkurrenslagen) och en som förbjuder företag med en dominerande ställning att missbruka sin marknadsakt (19 § konkurrenslagen). Om ett företag bryter mot något av förbuden i konkurrenslagen kan företaget drabbas av sanktioner. Dessa är konkurrensskadeavgift, åläggande med eller utan vite, ogiltighet och skadestånd. Konkurrensskadeavgift beslutas av tingsrätt i fall där Konkurrensverket stämt företag. Åläggande meddelas av Konkurrensverket eller, i andra hand, av Marknadsdomstolen på talan av ett företag. Ogiltigheten fordrar inget föregående beslut om att avtalet är ogiltigt utan inträder vid avtalets tillkomst (det fordras dock att part i avtalet gör gällande att avtalet är ogiltigt och vid en eventuell tvist kan frågan komma att prövas i allmän domstol). Skadestånd kan bli aktuellt efter talan i domstol av den

som drabbats av att ett företag överträder konkurrensreglerna. Kommunen, som i förevarande sammanhang avstår ifrån att kommentera frågan om förutsättningarna för att en kommun överhuvudtaget skall omfattas av det konkurrensrättsliga begreppet "företag", nöjer sig med att konstatera att överträdelser av konkurrenslagen skall prövas i den särskilda ordning som föreskrivs i nämnda lag. Därför skall klagandenas talan i denna del lämnas utan avseende eftersom påstått fel inte kan överklagas och prövas inom ramen för 10 kap. KL. Vad klagandena i övrigt anfört beträffande bl.a. negativa konsekvenser för exempelvis Åva gymnasium saknar relevans vid en laglighetsprövning. Avslutningsvis i denna del skall det framhållas att kommunen saknar möjlighet att kommentera klagandenas uppgift om att kommunen förfarit ovarsamt med skattemedel eftersom klagandena inte angivit någon grund för sin uppfattning. I övrigt hänvisar kommunen till vad kommunen har anfört under rubriken "Ekonomiskt stöd" - vilket torde utvisa att klagandenas påståenden om ovarsamhet med skattemedel är grundlösa.

Regeringsformen

Med hänvisning till 2 § regeringsformen har klagandena - såsom aktuell klagoskrift får förstås - gjort gällande att överklagat beslut strider mot regeringsformen eftersom klagandena menar att en majoritet av elever och lärare anser att nedläggningen av Tibble gymnasium och överenskommelsen med TFG är olämplig. Kommunen - som inte kan vitsorda klagandenas påstående i sak - konstaterar att regeringsformen stipulerar att all makt utgår från folket och att folkstyrelsen bygger på fri åsiktsbildning och på allmän och lika rösträtt. Grundlagen föreskriver dock att folkstyrelsen genomförs genom ett representativt statskick, vilket innebär medborgarna väljer representanter som företräder dem när viktiga beslut fattas i t.ex. riksdagen och kommunfullmäktige. Överklagat beslut har fattats av en folkvald majoritet i kommunfullmäktige. Därför kan på intet sätt ifrågavarande beslut anses stå i strid med regeringsformen.

Elevinflytande

I varje skolformskapitel finns en bestämmelse om elevinflytande. Utgångspunkten för elevernas inflytande är att verksamheten inom det offentliga skolväsendet skall utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Med hänvisning till [REDACTED] överklagande av Skolverkets beslut om att godkänna TFG, nöjer sig kommunen med att konstatera att Skolverket fattar beslut om eventuella återkallelser av godkännande jämte rätten till bidrag, varför länsrätten är fel forum för [REDACTED] invändning. Härutöver konstaterar kommunen att [REDACTED] påpekande om att "den som har påbörjat en utbildning på ett specialutformat eller ett individuellt program i en kommun har rätt att fullfölja programmet enligt den plan som fanns när utbildningen inleddes" i och för sig är korrekt. Bestämmelsen innebär emellertid inte att enskild elev

är tillförsäkrad en rätt att slutföra sin utbildning på en den skola där eleven påbörjade sina studier.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis menar kommunen att ingen av de omständigheter som klagandena har hänvisat till visar att kommunfullmäktiges beslut inte kan anses ha tillkommit i laga ordning, besluten hänför sig till något som inte är en angelägenhet för kommunen, att kommunfullmäktige har överskridit sina befogenheter, eller att besluten strider mot lag eller annan författning, varför klagandenas talan bör lämnas utan bifall.

██████████ har i yttrande anfört i huvudsak följande. Grunden för hans överklagande är att avtalet bryter mot Skollagen vilken anger att fristående gymnasieskolor som anordnar ett program som den aktuella kommunen saknar ska ersättas i enlighet med Skolverkets riksprislista. Lagen är inte dispositiv. Så har inte skett i Täby, i stället har kommunen och TFG avtalat om ett eget och helt nytt ersättningssystem. I och med beslutet saknar Täby kommun tre gymnasieprogram i egen regi, bl.a. det Samhällsvetenskapliga programmet. En mailväxling från december 2006 mellan kommunen och Skolverket har sannolikt spelat en avgörande roll för kommunens bedömning och för förhoppningen att det är möjligt att frångå skollagens tvingande formulering.

Täby kommuns tidigare kontakter med Skolverket

Den 1 december 2006 kl. 9:43 sänder Skolverkets förre avdelningschef ██████████ vidare ett mail till kommunens planeringschef. ██████████ från Almega har frågat om överenskommelser som avviker från riksprislistan och ██████████ har svarat som följer; "Angående din fråga om överenskommelse som avviker från riksprislistan, så har Skolverket ingen synpunkt. Frågorna brukar utgå från det motsatta (alltså mer pengar, hans anmärkning) och formuleringarna i lagen har ni säkert tagit del av." Detta har därefter av Täby kommun tolkats som ett klartecken. När han informerar ██████████ nu kommunchef i Lysekil, om detta inkommer följande svar: "Hej, ██████████ Tack för Din information. Det är beklagligt om min mail tagits som intäkt för att frångå skollagen. Det framgår tydligt att jag förutsätter att skollagens lydelse är känd i kommunen. Det svar jag gav var självklart avstämt med Skolverkets chefsjurist ██████████. Vad jag förstår är Skolverkets hållning densamma idag. Bästa hälsningar ██████████". För säkerhets skull är det intressant att höra vad Skolverkets chefsjurist ██████████ själv säger. Upplyst om tolkningar och kommunens inställning svarar ██████████ som följer. "Hej ██████████ för det första har jag väldigt svårt att förstå hur man kan göra en så yvig tolkning av ██████████ mejl. I sak vill jag svara följande: Skolverket har inte på något sätt ändrat sin inställning utan vidhåller ståndpunkten att skollagens bestämmelser i 9 kap. 8a § andra och tredje styckena inte är dispositiva i detta avseende. Det innebär att kommunen - i de fall den inte själv anord-

nar programmet - inte kan frågå den av Skolverket beslutade riksprislistan. En annan sak är att Skolverket inte sliter ekonomiska tvister mellan kommuner och fristående skolor utan det är som du väl känner till laglighetsprövning i länsrätten som gäller om man inte blir överens om hur skollagen ska tolkas. Det är också på det sättet som e-postmeddelandet från [redacted] ska uppfattas. Även om Skolverket inte går in i dessa frågor så kan vi naturligtvis - om domstolarna anmodar oss - i egenskap av statlig förvaltningsmyndighet för skolektorn uttala oss om innebörden i skolförfattningarnas regler inom olika områden. Sammanfattningsvis vidhåller vi vår ståndpunkt och vi är beredda att redovisa vår uppfattning till kammarrätten om domstolen skulle begära det. Med vänliga hälsningar [redacted] chefsjurist Skolverket."

Prioritetsordning i tre steg

Kommunen har i sitt yttrande vänligheten att utveckla frågan om bidrag till fristående gymnasier. Detta sägs ske i en prioritetsordning i tre steg med befintligt program i hemkommun, program i lägeskommun eller ett läge där varken hem- eller lägeskommun anordnar programmet. Denna skrivning och tredelning är helt inaktuell. I en gällande lagtext framgår tydligt att begreppet lägeskommunen är avskaffat. Lagen ändrades 2004 (SFS 2004:1368). Den nuvarande lagtexten har bara två alternativ - antingen anordnar kommunen själv ett gymnasieprogram eller också så gör man det inte. Anordnar inte kommunen programmet gäller Skolverkets riksprislista, vilken inte är dispositiv, alltså inte förhandlingsbar. Han hänvisar till den aktuella och nu gällande lagtexten, SFS (2006:391) 9 kap. § 8a (se lagtext nedan under Domskäl - länsrättens anmärkning). Täby kommun hänvisar märkligt nog i sitt yttrande till en lagtext som inte längre gäller. I nu gällande text finns bara två alternativ, antingen anordnas programmet i kommunen eller också gäller Skolverkets prislista.

Förarbetena till skollagen och lagstiftarens intentioner (Skollagskommittén)

Kommunen hänvisar sedan till vad ett tidigare föredragande statsråd anfört; "bara i den situationen att varken förstahands- eller andrahandsalternativet är tillämpligt skall den s.k. prislistan användas. Även då skall det finnas ett visst utrymme för elevens hemkommun och den fristående skolan att komma överens om ett annat belopp" (prop. 2001/02:35 s. 53). Att föredragande statsråd Wärnersson 2001 talat om både första- och andrahandsalternativ är idag inte relevant, då andrahandsalternativet, i lägeskommun, inte längre existerar i lagen. Den lagtext som Wärnersson och kommunen i sitt yttrande åsyftar avskaffades 2004 (SFS 2004:1368). Nu är alternativen enbart om programmet anordnas av hemkommunen eller ej. I SFS (2001:799) ändring av Skollagen 9 kap. 8 § finns tre olika sätt att ersätta ett program i ett fristående gymnasium, hemkommunens kostnad, komma överens med hemkommunen om kostnad eller riksprislistan. I SFS (2002:159) ändring av Skollagen 9 kap. 8 § finns innovationen "lägeskommun" med som referens för ersättning utöver hemkommun och riksprislista. Meningen om att kom-

ma överens med skolans hemkommun är borttagen. Redan 2002 anger lagtexten att om hem- eller lägeskommun inte är tillämbart "skall elevens hemkommun betala det belopp som regeringen eller den myndighet som regeringen bestämt har föreskrivit". På en skriftlig fråga (2003/04:1403) i riksdagen till Utbildningsminister Thomas Östros från Sten Tolgfors (m) angående ersättningsprinciper till fristående gymnasier blir svaret följande. "*Om hemkommunen inte anordnar motsvarande nationella program ska bidraget bestämmas efter samma grunder som lägeskommunen tillämpar för programmet i sina gymnasieskolor. I övriga fall ska den riksprislista som Statens skolverk fastställer tillämpas. Det nuvarande systemet är således inte något förhandlingssystem*". Och avslutningsvis; "*Vidare avser jag att verka för att regeringen i budgetpropositionen lägger fram ett förslag om förenkling av bidragssystemet för fristående gymnasieskolor*". I SFS (2004:1368) tas begreppet lägeskommun bort, vilket Östros indikerat året innan. Med Ibrahim Baylan som ansvarigt statsråd införs alltså dagens ordning, två alternativ och en lagtext som inte är dispositiv. Det är sålunda förståeligt om både möjligheten att komma överens och möjligheten att hänvisa till begreppet lägeskommun berördes av Statsrådet Wärnersson 2001, men det är ytterst förvånande och märkligt att Täby kommun gör det 2007. Lika märkligt är det att Täby kommun med hänvisning till Wärnersson menar att "Lagstiftarens avsikt har således varit att kommunerna och de fristående gymnasieskolorna i första hand skall söka komma överens om det bidrag som en kommun skall lämna till enskild friskola". Om detta skulle vara korrekt så gällde det i så fall bara fram till 2002.

Skolverkets inställning enligt kommunens yttrande

Kommunen hävdar att Skolverket "har ansett att skollagen ger utrymme för att kommun och friskola förhandlar om det kommunala bidraget även i de fall när vare sig hemkommun eller lägeskommun erbjuder det program den fristående gymnasieskolan hänförs till i bidragshänseende". Kommunen hänvisar till en text i Skolverkets rapport "Kommunernas bidrag för elever i fristående gymnasieskolor" från 2004. I korthet innebär texten att bidragsbeloppet före 2002 fastställdes genom en överenskommelse och att riksprislistan inträdde först vid oenighet. "Med dagens system kan man säga att vi har ett förhandlingssystem där kommunen fastställer bidragsbeloppet. En försvagad förhandlingssituation för de fristående skolorna således." Detta är ett mycket märkligt inlägg som inte säger någonting. Idag fastställer kommunen bidragsnivån för de program kommunen själv har, i annat fall så gäller Skolverkets riksprislista. Det är sant att situationen försämrades när förhandlingsmöjligheten avskaffades i lagtexten och hemkommunens belopp blev normerande för de program som också anordnas av friskolor. Nu finns det inget att förhandla om, kommunens ersättning till eget, aktuellt program gäller även för friskolor. Det är mycket anmärkningsvärt att kommunen i sitt yttrande bifogar ett lösryckt uttalande av äldre datum från Skolverket som behandlar förhållanden som nu inte gäller och därför är helt irrelevanta för det aktuella ärendet. Kommunens formulering är möjligtvis medvetet hal; "även Skolverket har ansett att Skollagen ger utrymme för att

kommun och friskola förhandlar om det kommunala bidraget även i de fall osv." Läsaren kan få intrycket att Skolverket idag anser att den möjligheten existerar. När lagen (fram till 2002 innehöll en mening om detta) var det rimligen också verkets åsikt att lagen gav utrymme för detta. Bättre då att direkt efterfråga Skolverkets åsikt 2007. Han hemställer därför att länsrätten begär in ett yttrande från Skolverket. På så sätt kan alla tvivel i frågan skingras.

Riksprislistan gäller för alla övriga berörda i hemkommunen

I arbetet med omvandlingen av Tibble kommunala gymnasium till en fristående skola har kommunen konstaterat att Täby kommuns kostnad ökar med cirka tre miljoner kronor till följd av att alla gymnasielever på de tre aktuella programmen på andra skolor än Tibble och boende i Täby, dvs. med Täby som hemkommun, i fortsättningen ska ersättas enligt Skolverkets riksprislista. Detta visar tydligt att det bara existerar två alternativ, antingen anordnar hemkommunen programmet och gör man inte det gäller Skolverkets riksprislista. Med kommunens inriktning skulle vi alltså få den mycket märkliga och otillfredsställande situationen att elever på samma program i olika skolor i Täby får helt olika ersättningar. En av skollagens grundläggande principer är att en kommun ska betala samma bidrag till alla elever på samma program/utbildning som är folkbokförda i kommunen oavsett vilken skola de går i.

Allmänna noteringar

Kommunen noterar, utan att detta i och för sig har relevans för rättens provning, ett uttalande i DN den 16 mars 2007 av honom. Han gör detsamma. I DN konstaterar han att ett av flera argument mot ombildningen av Tibble är att det med korrekt hantering av gällande lag skulle bli över 15 miljoner kronor dyrare för kommunens skattebetalare och att TFG:s ursprungliga budget utgått från en större intäkt till följd av riksprislistan. Kommunen noterar (hävdar) att grunden för hans överklagande är att kommunen lyckats förhandla fram en ersättningsmodell med TFG som innebär att den för skattebetalarna ogynnsamma riksprislistan inte tillämpas. Hans och folkpartiets utgångspunkt är att beslut ska följa gällande lagstiftning och att denna ska redovisas öppet och korrekt för allmänhet och politiker innan beslut fattas. Kommunstyrelsens ordförande har offentligt framfört att lagen om riksprislistan är bra i socialistiskt styrda kommuner som motarbetar friskolor, men att lagen inte är applicerbar på kommuner som Täby, som gillar friskolor. Kanske är frågan huruvida varje kommun själv ska kunna avgöra vilka lagar som ska gälla i den egna kommunen intressant. Han ifrågasätter om varje kommun fortsättningsvis ska kunna "förhandla" med sina fristående gymnasier när kommunen själv inte anordnar det aktuella programmet. Ett sedan länge upparbetat värde tas nu från kommunens medborgare och lämnas över till två privatpersoner som startat ett företag. Skolan är sannolikt värd minst 50 mkr på öppna marknaden. Sammantaget har kommunens tjänstemän använt minst 1 500 timmar på omvandlingen. Detta är ovarsamhet med kommunens tillgångar och skattemedel. Ett fullmäktige

bestående av enbart moderater beslöt den 10 maj om ett ramavtal och flera delavtal mellan Täby kommun och TFG. I ramavtalet mellan kommunen och TFG framgår att "Santliga avtal är kopplade till varandra såtillvida att varje avtals giltighet är en förutsättning för övriga avtals bestånd". Ramavtalet är överordnat alla övriga avtal. I verksamhetsavtalet fastställs ersättning till TFG enligt en egen, lokal modell där ersättningen till TFG kopplas till ersättningen till NV-programmet på Åva Gymnasium. Täby kommun och TFG avtalar alltså något som står i strid med skollagen och inför en egen ersättningsmodell i stället för den prislista som Skolverket och lagen fastställt. Till sitt yttrande har han bifogat fem bilagor: Ändring av Skollagen 9 kap. 8 § utfärdad den 8 november 2001 (SFS 2001:799), Ändring av Skollagen 9 kap. 8 § utfärdad den 27 mars 2002, Ändring av Skollagen 9 kap. 8 § utfärdad den 16 december 2004, Svar på skriftlig fråga i riksdagen 2003/04 av utbildningsminister Thomas Östros samt Aktuell lagtext med sammanställning över tidpunkter och SFS-nummer för tidigare gjorda ändringar av lagtexten.

[REDACTED] har i yttrande anfört i huvudsak följande.

Brådskande ärenden

Han ser inte att det fanns annan brådska i det här ärendet än den som kommunledningen själv skapade vilket de dessutom själva konstaterat och han visar åter på remissvaret till Skolverket undertecknat av kommunstyrelsens ordförande och ordföranden i Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden. "Det är med viss förvåning Täby kommun kan konstatera att skolverkets frågor till kommunen inte ställdes tidigare under hösten. Den korta svarstiden har inte möjliggjort en demokratisk process i de kommunala beslutsorganen" (citat ur remissvar daterat 2007-02-07). Beträffande kommunens omsorg om eleverna som måste göra omval kan han bara konstatera att det inte är särdeles omsorgsfullt att låta eleverna påbörja ansökningsförfarandet, informeras om preliminär antagning den 17 april för att sedan den 27 april via brev informeras om att omval skall göras senast den 11 maj då kommunfullmäktige den 7 maj förväntas fatta beslut om att lägga ned Tibble Gymnasium. Sedan visade det sig att beslutet inte "klubbades" förrän den 10 maj. Dessförinnan var det alltså inte klart och inte heller något skäl att genomföra något omval. Det hade varit fullt möjligt att låta Tibble Gymnasium fungera ytterligare ett år i kommunal regi. Då hade kommunen haft gott om tid på sig att genomföra den här saken under ordnade former.

Lagen om offentlig upphandling

Om kommunen nu är av den uppfattningen att inget beslut fattats i strid med LOU är det väl bra om länsrätten undersöker och ger sin syn på saken. Han vill också påpeka att han i sitt överklagande hänvisade till Kommunalagen, men även skrev att "Huruvida det finns andra lagar som är tillämpliga vet inte jag - det är inte jag som är jurist. Men jurister finns det ju på Länsrätten så det bör ju inte innebära något problem." Inte heller kommer

han att ha resurser, vare sig i form av egen tid eller i form av pengar för att anlita jurister i denna sak.

Bidragssystemet

Här förs ett märkligt resonemang där man genom hänvisning till en rapport från Skolverket där de skriver att utvecklingen gått mot en situation där kommunen fastställer bidragsbeloppet och de fristående skolornas förhandlingsposition försvagats som om det skulle vara ett skäl till att acceptera en avvikelse från skollagen. Den beskrivna utvecklingen visar snarare på behovet av att följa skollagen. Noterbart är även att [REDACTED] jurist på Skolverket, i Skolvärlden 2007-05-16 uttalat "som jag ser det är det mycket tveksamt om en kommun kan göra överenskommelser som avviker från det som står i lagtexten" med anledning av den träffade överenskommelsen om att avvika från riksprislistan. Då han sett beräkningar som pekar på att Täby kommuns kostnader för samma utbildningsverksamhet kommer att öka med i storleksordningen 15 MSEK tycker han inte det kan sägas vara rimligt eller försvarbart att tillåta en verksamhet som finansieras med skattemedel starta upp på dessa premisser. I förbigående undrar han varför kommunen då man redan i samband med skrivandet ansåg att [REDACTED] uttalande i Dagens Nyheter 2007-03-16 saknade relevans för länsrättens prövning trots denna insikt använder en halv sida till att skriva om saken.

Likställighetsprincipen

Enligt kommunen gäller likställighetsprincipen bara gentemot kommunerna och landstingens egna medlemmar. Här är ju i det närmaste samtliga Täby kommuns invånare potentiellt missgynnade varför han inte förstår resonemanget. Beaktar man sedan också att avtal träffats som innebär att om en försäljning av TFG skulle aktualiseras under hyresperioden då upphör hyresavtalet med omedelbar verkan. En ny huvudman har då inte tillträde till undervisningslokaler utan måste ordna andra undervisningslokaler. Genom denna avtalskrivning gör Täby Kommun det därmed väsentligen mer komplicerat för någon annan att ta över och bedriva denna friskoleverksamhet. I hans ögon är detta ännu en variant på temat "icke likabehandling".

Värden och goodwill

I frågan om värden, goodwill m.m. kan han konstatera att det ännu en gång tycks som om kommunen inte förstår att värdet i skolan består av mer än priset på diverse inventarier och utrustning. Det finns ytterligare upparbetade värden i Tibble Gymnasium som i ett senare skede kan avyttras av [REDACTED] TFG. Han hänvisar även till en bilagd artikel från Aftonbladet 2007-06-07 där [REDACTED] VD för Kunskapsskolan menar att Tibble Gymnasium kan vara värt upp emot 40 MSEK. Enligt hans mening är det inte rimligt att denna "goodwill" utan skälig ersättning på det här sättet överförs från skattebetalarna i Täby till [REDACTED] TFG. Hur detta sedan skall ordnas vet inte han. Det är en sak som kommunledningen borde ta ansvar för. De är ju satta att sköta kommunin-

vånarnas medel och tillgångar. Att Tibble Gymnasium varit en bra skola råder det ju ingen som helst tvekan om och det är ju det värdet som överförs varför resonemanget om eventuell framtida värdeutveckling på TFG knappast är aktuellt att diskutera just nu. Skulle det sedan visa sig att värdet sjunker p.g.a. en dåligt genomförd process är det inte något man kan åberopa i samband med överföringen. Inte heller förstår han skrivningen "det kan knappast ha gått någon obemärkt förbi att skolan numera är en friskola och inte ett kommunalt gymnasium". Det är ju just den saken som hans och andras överklagande rör och om länsrätten bifaller är skolan kommunal.

Påstådda negativa konsekvenser

Här har han ingen annan kommentar än att det med all tydlighet bör ha framgått för alla som följt den här processen att ett antal elever drabbats negativt. Självfallet är det till nackdel för dessa när intagningsbehörigheter och gränser förändras, ansökningsförfarandet förändras "fem i tolv" etc., därför att kommunen plötsligt beslutar sig för att lägga ner en fungerande skola.

[REDACTED] och [REDACTED] har i yttrande, i en och samma skrift, anfört i huvudsak följande. De vidhåller sina tidigare yrkanden. De kan inte finna att Täby kommuns inlägga tillför några nya fakta i målet som skulle ge dem anledning att ändra deras yrkanden, tvärtom. Kommunen undviker i stort sett att kommentera det som hela deras överklagan bygger på, nämligen att kommunen, i enlighet med 2 kap. 8 § i kommunallagen inte får lämna individuellt stöd till enskilda näringsidkare, om det inte finns synnerliga skäl för detta. Det finns det inte i detta ärende. Kommunens yttrande fokuserar i stället så gott som helt på den delen av den så kallade likställighetsprincipen som stadgas i 2 kap. 2 § i kommunallagen, nämligen att kommuner inte äger rätt att otillbörligen gynna enskild medlem i kommunen. Det vill säga att kommunen har en skyldighet att behandla sina medlemmar lika. I detta fall avses fysiska personer som också är mantalsskrivna inom kommunens geografiska gränser. Detta är inte aktuellt i detta mål.

Sakomständigheter

Vid det här laget torde det vara allmänt känt att företaget TFG bildats av två anställda i kommunen; [REDACTED] och [REDACTED]. Överlåtelsen av Tibble gymnasium till dessa bägge anställda, som bildat företaget TFG med enda syfte att ta över en upparbetad och mycket uppskattad kommunal verksamhet, innebär i det här fallet att kommunen de facto ger ett betydande individuellt stöd till enskilda näringsidkare, vilket således klart strider mot likhetsprincipen och bestämmelserna om förbud mot individuellt stöd till näringsidkare. I första hand avses då inte de inventarier som kommunen sålt till TFG, utan det stora värdet ligger i stället i den upparbetade rörelse, den goodwill, som de facto finns i den populära utbildningsverksamheten vid Tibble gymnasium. De stora värdena ligger i de elever som TFG nu tar över. På marknadsspråk kallas detta ofta för kundregister och orderstock,

men inom den kommunala världen saknas tyvärr alljämt en insikt om att dessa värden också har ett pris. Ett pris som i Tibbles fall, av oberoende värderare, har satts till 20-40 mkr. För att ge ett exempel på detta kan nämnas att så sent som i våras såldes gymnasieskolan NTI, med en omsättning på cirka 250 mkr, för 200 mkr. Det finns i dag många aktörer på den nya skolmarknaden och det kan man givetvis ha olika uppfattning om, men att, som kommunen gör, förneka att det skulle finnas något goodwillvärde i Tibble gymnasium är direkt verklighetsfrånvänt. Tibble har fram till idag omsatt cirka 90 mkr per år och skulle givetvis kunna säljas vidare med god avkastning av ägarna till TFG. Kommunen har enligt gällande lagstiftning inte rätt att otillbörligen gynna enskild vilket de hävdar att kommunen gör genom de i målet klandrade besluten. Därför ska också kommunfullmäktiges beslut, § 62 upphävas. Som en följd av detta faller givetvis även grunden för beslut § 63. Även detta beslut skall sålunda upphävas. I det aktuella ärendet har Kommunfullmäktige i Täby beslutat ombilda en befintlig gymnasieskola "Tibble gymnasium" till en friskola TFG genom att överlåta skolan till två anställda. Lagstiftningen om friskolor synes enbart ta fasta på nystartade friskolor, dvs. att en privat företagare startar och bygger upp en skolverksamhet, som efter godkännande av Skolverket ges rätt till bidrag för verksamheten. Lagstiftaren har inte förutsatt eller reglerat att en befintlig skola skulle kunna överlåtas rakt av till två anställda i kommunen utan konkurrens eller möjlighet till kvalitetsjämförelser med andra intressenter. Förfarings sättet innebär alltså att två nyblivna näringsidkare kommer i åtnjutande av en modern nyupprustad skola, med en dokumenterad god utbildningsverksamhet och därmed tillförsäkras garanterade inkomster många år framöver. Det är detta som utgör grunden för deras överklagan. Därutöver tillkommer det faktum, som ovan utvecklats, att rörelsevärdet på skolverksamheten på Tibble gymnasium av externa bedömare uppskattas till storleksordningen 20-40 miljoner kronor. Detta värde, denna "goodwill", skulle sålunda ägarna av TFG kunna realisera vid en vidareförsäljning av verksamheten på skolan. Även detta faktum hamnar, enligt deras mening, inom kommunallagens mening om gynnande av enskild på ett otillbörligt sätt. I övrigt hänvisar de till deras överklagande.

DOMSKÄL

Enligt 10 kap. 1 § första stycket KL har varje medlem av en kommun eller ett landsting rätt att få lagligheten av kommunens eller landstingets beslut prövad genom att överklaga dem hos länsrätten.

Enligt 2 kap. 2 § KL skall kommuner och landsting behandla sina medlemmar lika, om det inte finns sakliga skäl för något annat.

Av 2 kap. 8 § KL följer att kommuner och landsting får genomföra åtgärder för att allmänt främja näringslivet i kommunen eller landstinget. Individu-

ellt inriktat stöd till enskilda näringsidkare får lämnas bara om det finns synnerliga skäl för det.

Av 5 kap. 8 § KL följer att ordföranden utfärdar en kungörelse om varje sammanträde med fullmäktige.

Kungörelsen skall innehålla uppgift om tid och plats för sammanträdet och om de ärenden som skall behandlas.

Av 5 kap. 9 § KL följer att kungörelsen skall anslås på kommunens eller landstingets anslagstavla minst en vecka före sammanträdesdagen.

Kungörelsen skall inom samma tid på ett lämpligt sätt också lämnas till varje ledamot och ersättare.

Av 5 kap. 10 § KL följer att uppgift om tid och plats för ett sammanträde skall minst en vecka före sammanträdesdagen införas i den eller de ortstidningar som fullmäktige beslutar.

Om minst en tredjedel av de närvarande ledamöterna begär att uppgiften skall införas i en viss ortstidning, skall uppgiften införas i den tidningen.

Av 5 kap. 11 § KL följer att om ett ärende är så brådskande att det inte hinner kungöras på det sätt som föreskrivs i 8-10 §§, skall kungörelsen med uppgift om ärendet anslås senast vardagen närmast före sammanträdesdagen.

Dessutom skall kungörelsen på ett lämpligt sätt lämnas till varje ledamot och ersättare så, att den kan antas nå dem inom samma tid.

Enligt 10 kap. 3 § KL gäller föreskrifterna i detta kapitel inte om det i lag eller annan författning finns särskilda föreskrifter om överklagande.

Enligt 10 kap. 8 § KL skall ett överklagat beslut upphävas om

1. det inte har tillkommit i laga ordning,
2. det hänför sig till något som inte är en angelägenhet för kommunen,
3. det organ som har fattat beslutet har överskridit sina befogenheter, eller
4. om beslutet strider mot lag eller annan författning.

Något annat beslut får inte sättas i det överklagade beslutets ställe.

Enligt 10 kap. 10 § KL får, vid prövningen av överklagandet, inte beaktas andra omständigheter än sådana som klaganden har hänvisat till före klagotidens utgång.

I 5 kap. 2 § skollagen (1985:1100) stadgas att eleverna skall ha inflytande över hur deras utbildning utformas.

I 5 kap. 20 § samma lag stadgas följande. Den som har påbörjat en utbildning på ett specialutformat eller ett individuellt program i en kommun har rätt att fullfölja programmet enligt den plan som fanns när utbildningen

inleddes. Samma rätt har den som har påbörjat ett specialutformat program i ett landsting.

Om eleven har medgivit att programmet ändras, har han rätt att fullfölja utbildningen på det ändrade programmet. Rätten att fullfölja utbildningen gäller även efter ett studieuppehåll på högst ett läsår för studier utomlands.

I 9 kap. 8a § samma lag stadgas följande. För varje elev som genomgår sådan utbildning som avses i 8 § lämnas bidrag av hemkommunen. Kommunens skyldighet gäller endast utbildning för sådana elever som hemkommunen var skyldig att erbjuda gymnasieutbildning vid den tidpunkt då utbildningen började.

Om utbildningen i bidragshänseende har hänförts till ett sådant nationellt program som elevens hemkommun anordnar, skall bidraget bestämmas efter samma grunder som kommunen tillämpar vid fördelning av resurser till det programmet i de egna gymnasieskolorna. När bidraget bestäms skall hänsyn tas till den fristående skolans åtagande och elevens behov. Om en elev har ett omfattande behov av särskilt stöd, är kommunen inte skyldig att lämna bidrag för det särskilda stödet, om betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för kommunen.

I andra fall än som avses i andra stycket, skall elevens hemkommun betala det belopp som regeringen eller den myndighet som regeringen bestämt har föreskrivit. För en elev som har ett omfattande behov av särskilt stöd skall kommunen därutöver lämna ett extra bidrag. Kommunen är dock inte skyldig att lämna extra bidrag, om betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för kommunen.

För en elev som genomgår utbildning på ett individuellt program skall elevens hemkommun betala det belopp som överenskommit med skolan. När bidraget bestäms skall hänsyn tas till den fristående skolans åtagande och elevens behov.

Kommunens skyldighet att lämna bidrag till skolan gäller inte, om statsbidrag lämnas för en utlandssvensk elevs utbildning. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om hur kommunens bidrag skall bestämmas i stället för det som anges i andrafjärde styckena, om statsbidrag lämnas till kommunen för en elev som har tagits emot i en fristående skola.

Länsrätten gör följande bedömning.

Länsrättens prövning är begränsad till beslutets laglighet och omfattar således inte dess lämplighet eller skälighet.

Klagandena har i huvudsak anfört att kommunens beslut strider mot 2 kap. 2 och 8 § § KL, att TFG erhållit goodwill vederlagsfritt, att kungörelseförfarandet inte tillämpats i laga ordning enligt 5 kap. 8-10 § § KL, att kommunens godkännande av avtalen mellan kommunen och TFG avseende bidrag till TFG strider mot skollagen då parterna inte tillämnar den s.k. riksprislistan, att kommunen ej beaktat elevinflytande enligt skollagen, att beslutet strider mot regeringsformen, att gymnasieutbildningen som TFG kommer att tillhandahålla inte har upphandlats på ett korrekt sätt, att negativa konsekvenser följer av beslutet och att kommunen gjort sig skyldig till snedvridning av konkurrensen. [REDACTED] vill också överklaga Skolverkets beslut om att godkänna Täby friskola enligt 9 kap. 12 § skollagen.

Enligt 10 kap. 10 § KL får klagandena inte anföra några nya omständigheter till grund för sin klagan efter klagotidens utgång. Felaktigheter som en klagande åberopar sedan klagotiden gått ut kan således inte prövas av länsrätten. Vad [REDACTED] [REDACTED] anfört i sina yttranden kan därför endast beaktas i de avseenden som de utgör förtydliganden och preciseringar av redan åberopade omständigheter.

[REDACTED] har i yttrande inkommet till länsrätten den 31 augusti 2007 yrkat att länsrätten skall begära in ett yttrande från Skolverket. Länsrätten fann dock inte att det som [REDACTED] har anfört utgör skäl för att begära in ett yttrande från Skolverket. Länsrätten avslog därför i beslut den 5 oktober 2007 [REDACTED] yrkande härom.

Likabehandling

[REDACTED] har bl.a. anfört att kommunen inte har rätt att otillbörligen gynna enskild medlem och att förfarandet inte innebär en likabehandling av samtliga kommuninvånare i Täby kommun och således strider mot 2 kap. 2 § KL. Enligt näm-

da lagrum skall kommuner och landsting behandla sina medlemmar lika, om det inte finns sakliga skäl för något annat. Den i paragrafen fastslagna likställighetsprincipen gäller dock enbart i kommuns relationer till sina egna medlemmar, och för principens tillämplighet anses vidare krävas att kommunen träder i kontakt med sina medlemmar i denna deras egenskap, t.ex. genom att mot avgift tillhandahålla dem olika slags prestationer. Principen behöver därför ej iakttas, då kommun anställer personal, upphandlar varor eller tjänster, köper eller säljer fastigheter etc. Länsrätten finner således inte att kommunens beslut kan anses strida mot 2 kap. 2 § KL.

Understöd åt enskilda näringsidkare

[REDACTED] har bl.a. anfört att överlåtelsen av Tibble gymnasium till TFG innebär att kommunen ger ett betydande individuellt stöd till enskilda näringsidkare och [REDACTED] har anfört att TFG, genom att fått ta över tillgångar utan en riktig marknadsvärdering, sannolikt har fått ett stöd från kommunen som strider mot KL. Av 2 kap. 8 § KL följer att kommuner och landsting får genomföra åtgärder för att allmänt främja näringslivet i kommunen eller landstinget. Individuellt inriktat stöd till enskilda näringsidkare får dock lämnas bara om det finns synnerliga skäl för det. Enligt kommunen har de dock tillämpat de värderingsprinciper som tillämpats i likartade ärenden (t.ex. försäljning till förskolor). Försäljningen av inventarier har föregåtts av en värdering som genomförts av upphandlingsenheten inom den kommunala verksamhetsgrenen konsult och service. Upphandlingsenheten har vid sidan av enhetens eget arbete även biträtts av externa konsulter/expertter vid värderingarna inom vissa specialområden. Länsrätten kan mot denna bakgrund inte finna annat än att kommunen får anses ha avyttrat inventarierna till marknadspris, varför försäljningen inte kan anses strida mot 2 kap. 8 § KL. Vad härefter gäller frågan om goodwill har [REDACTED] bl.a. anfört att Tibble gymnasium, av externa bedömare uppskattas till storleksordningen 20-40 miljoner kronor. Detta värde, denna "goodwill", skulle sålunda

ägarna av TFG kunna realisera vid en vidareförsäljning av verksamheten på skolan. Även detta faktum hamnar, enligt deras mening, inom kommunallagens regler om gynnande av enskild på ett otillbörligt sätt. I yttrande har de vidare utvecklat att kommunens beslut strider mot bestämmelserna om förbud mot individuellt stöd till näringsidkare och i första hand avses då inte de inventarier som kommunen sålt till TFG, utan det stora värdet ligger i stället i den upparbetade rörelse, den goodwill, som de facto finns i den populära utbildningsverksamheten vid Tibble gymnasium. Enligt [REDACTED] mening är det inte rimligt att denna "goodwill" utan skälig ersättning överförs från skattebetalarna i Täby till TFG. Kommunen har bl.a. anfört att den massiva kritik som har riktats mot TFG sannolikt innebär att skolan kommer att granskas hårdare än andra skolor, varför den eventuella goodwill som TFG möjligen skulle ha kunnat "ärva" av Tibble gymnasium kan ifrågasättas. Mot bakgrund av kommunens uppgift om att försäljningen av inventarier har föregåtts av en värdering som genomförts av upphandlingsenheten inom den kommunala verksamhetsgrenen konsult och service och även biträtts av externa konsulter/expertter vid värderingarna inom vissa specialområden, kan länsrätten inte finna att försäljningen strider mot 2 kap. 8 § KL. Vad som i övrigt anförs anser länsrätten vara frågor som rör beslutets lämplighet och skälighet, vilket inte innefattas av länsrättens prövning.

Kungörelseförfarandet

[REDACTED] har bl.a. anfört att det inte har redovisats någon omständighet som konstituerat sådan brådska att bestämmelserna om minst en veckas kungörande- och kallelsetid enligt huvudregeln i 5 kap. 8-10 § § inte kunnat tillämpas och att kungörande inte har skett i ortstidningen, varför kungörande- och kallelseförfarande följaktligen inte har skett i laga ordning. Enligt kommunens uppfattning brådskade beslutet eftersom eleverna behövde få så god tid som möjligt på sig för sina omval och att fullmäktiges uppfattning även hade fog för sig rent objektivt eftersom de elever som påverkades av beslutet var tvungna att göra ett omval senast den 11 maj 2007.

Huvudreglerna enligt 5 kap. 8-10 § § KL är att kungörelse av sammanträden skall anslås på kommunens eller landstingets anslagstavla minst en vecka före sammanträdesdagen och införas i den eller de ortstidningar som fullmäktige beslutar. I 5 kap. 11 § KL medges dock en förkortad kungörelsetid om ärendet är så brådskande att det inte hinner kungöras enligt huvudreglerna. Det räcker då att kungörelsen anslås senast vardagen före sammanträdesdagen och att den på ett lämpligt sätt lämnas till ledamöterna och ersättarna så att den kan antas nå dem inom samma tid. Om ett ärende är brådskande avgörs ytterst av fullmäktige. Då de elever som påverkades av beslutet var tvungna att göra ett omval senast den 11 maj 2007 finner länsrätten att fullmäktige rent objektivt haft fog för sin uppfattning att det aktuella ärendet var brådskande. Länsrätten kan mot denna bakgrund inte finna annat än att beslutet har skett i laga ordning.

Bidrag av hemkommunen

██████████ och ██████████ har med anledning av kommunens överenskommelse med TFG avseende ersättning per elev bl.a. anfört att antingen anordnar den egna kommunen gymnasieprogrammet och då gäller kommunens kostnad och i andra fall gäller Skolverkets riksprislista. I 9 kap. 8a § skollagen ges regler om det bidrag som hemkommunen skall erlagga för gymnasieutbildning för varje elev. Om utbildningen i bidragshänseende har hänförts till ett sådant nationellt program som elevens hemkommun anordnar, skall bidraget bestämmas efter samma grunder som kommunen tillämpar vid fördelning av resurser till det programmet i de egna gymnasieskolorna. I andra fall skall elevens hemkommun betala det belopp som regeringen eller den myndighet som regeringen bestämt har föreskrivit. Ett avtal mellan ett fristående gymnasium och en kommun som föreskriver att det fristående gymnasiet skall erhålla en ersättning som går utöver den s.k. riksprislistan, torde således enligt länsrättens mening stå i strid mot ovan angivna bestämmelse. I nu aktuellt mål har dock kommunen och TFG överenskommit om att kommunen skall ersätta TFG med samma belopp som

åtgått för att driva Tibble gymnasium i kommunal regi. Enligt kommunen är motivet till denna skrivning i avtalet att man är mån om att skolverksamheten inte skall kosta mer när den går över från att vara kommunal till att skötas i privat regi och att TFG rent faktiskt därför avstått från en förmån som de enligt skollagen skulle kunna göra gällande. Mot bakgrund av ovanstående kan länsrätten inte finna att kommunens överenskommelse med TFG avseende ersättning per elev strider mot 9 kap. 8a§ skollagen.

Elevinflytande m.m.

██████████ har bl.a. anfört att trots att en betydande majoritet elever har en annan mening, har kommunen inte gett eleverna något som helst inflytande över beslutet samt i och med att något besked inte getts om att påbörjad utbildning kan fullföljas med samma bredd och inriktning har kommunen brutit mot 5 kap. 2 § skollagen. I och med att några garantier inte getts för att eleverna får fullfölja sina påbörjade individuella program anser ██████████ vidare att kommunen har brutit mot 5 kap. 20 § skollagen i detta avseende. Kommunen har bl.a. anfört att de elever som gick ut årskurs 9 vårtermin 2007 och som sökt till Tibble gymnasium underrättades av kommunen i slutet av april om den planerade övergången av verksamhet från Tibble gymnasium till TFG. I kommunens utskick framhöll kommunen att elever som sökt till Tibble gymnasium måste göra ett omval senast den 11 maj 2007 samt att eleverna inte per automatik skulle komma att överföras till TFG. Kommunen meddelade även att programutbudet som funnits på Tibble Gymnasium framgent var sökbart hos TFG. I varje skolformskapitel finns en bestämmelse om elevinflytande. Utgångspunkten för elevernas inflytande är att verksamheten inom det offentliga skolväsendet skall utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar, jfr 1 kap. 2 § skollagen. Vilka former elevinflytandet skall ha måste i en skola med decentraliserat verksamhetsansvar till stor del avgöras lokalt. Inflytandet får inte påverka de ramar som statsmakterna uppställt för utbildningen. Också vissa lokala ramar, t.ex. de ekonomiska,

sätter gränser för inflytandet. I förordningarna för de skilda skolformerna och i läroplanerna finns bestämmelser om elevinflytande. Skyldigheten att fastställa en plan för utbildningen regleras i 5 kap. 4a respektive 4b § § skollagen. En elev som har påbörjat en utbildning på ett specialutformat eller ett individuellt program i en kommun har således enligt skollagen rätt att fullfölja programmet enligt den plan som fanns när utbildningen inleddes. Eleven är dock inte tillförsäkrad en rätt att slutföra sin utbildning på en skola där studierna påbörjades, varför länsrätten inte finner att beslutet strider mot 5 kap. 2 eller 20 § § skollagen.

Regeringsformen

██████████ har bl.a. med hänvisning till 2 § regeringsformen anfört att kommunen, genom att driva igenom en privatisering mot en majoritet elever och lärares uppfattning, i grunden har visat att man inte bryr sig om delaktighet i besluten i Täby kommun. Då beslutet har fattats av en folkvald majoritet i kommunfullmäktige, finner länsrätten inte att beslutet kan anses stå i strid med regeringsformen.

Yrkanden som inte omfattas av länsrättens laglighetsprövning i målet

██████████ har bl.a. anfört att han frågar sig vilka alternativ till TFG som undersökts och om detta är den bästa "upphandling" av gymnasieutbildning Täby Kommun kan göra samt att beslutet medför negativ konsekvens för Täbyeleverna. ██████████ överklagande grundar sig på kommunens ovarsamhet med skattemedel och snedvridande av konkurrens - då lika villkor mellan olika skolor inte längre gäller i deras kommun. Vad gäller frågan om att gymnasieutbildningen som TFG kommer att tillhandahålla inte har "upphandlats" på ett korrekt sätt följer av 1 § lagen (1993:802) om entreprenadförhållanden inom skolan att kommuner och landsting får sluta avtal med en enskild fysisk eller juridisk person om att denne skall bedriva viss undervisning inom gymnasieskolan. I 3 § samma lag stadgas att om uppgiften att bedriva undervisning med stöd av lagen

överlämnas till en enskild, får också den myndighetsutövning som hör till uppgiften överlämnas. I de fall som omfattas av denna lag måste kommunen anses ha kvar sitt huvudmannaskap för verksamheten. Däremot är varje enskild fristående skola huvudman för den verksamhet som bedrivs vid skolan då något uppdragsförhållande mellan kommunen och den enskilt bedrivna verksamheten inte föreligger. Emedan det inte anses föreligga något uppdragsförhållande behöver kommunen inte heller inleda ett upphandlingsförfarande, eftersom kommunen i dessa fall inte köper någon tjänst. Av 7 kap. 5 § lag (1992:1528) om offentlig upphandling framgår även att ett beslut på vilket denna lag är tillämplig inte får överklagas med stöd av 10 kap. KL. Vad gäller frågan om att kommunen gjort sig skyldig till snedvridning av konkurrensen följer bl.a. av 60 och 63 § § konkurrenslagen (1993:20) att beslut av Konkurrensverket i vissa frågor får överklagas hos Marknadsdomstolen samt att domar och beslut av Stockholms tingsrätt i vissa mål och ärenden får överklagas hos Marknadsdomstolen, varför dessa frågor inte kan angripas genom laglighetsprövning enligt KL. Vad gäller övriga invändningar som de klagande anfört i målet anser länsrätten att dessa inte är att hänföra till frågan om beslutets laglighet utan dess lämplighet eller skälighet, vilket inte innefattas av länsrättens prövning.

Skolverkets beslut

██████████ har i sitt överklagande bl.a. anfört att hon också vill överklaga Skolverkets beslut om att godkänna Täby friskola enligt 9 kap. 12 § skollagen. Länsrättens prövning i målet är dock begränsad till en laglighetsprövning av kommunens överklagade beslut, varför denna fråga inte omfattas av länsrättens prövning i nu aktuellt mål. ██████████ överklagande av Skolverkets beslut om att godkänna Täby friskola enligt 9 kap. 12 § skollagen skall därför avvisas och överlämnas till Skolverket för erforderlig handläggning och rättidsprövning.

Sammanfattningsvis finner länsrätten att det i målet inte har framkommit någon omständighet som kan medföra att det överklagade beslutet skall upphävas på någon av de grunder som anges i 10 kap. 8 § KL. Överklagandena skall därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (Dv 3109/1a)

Eva Pedersen

Rådman

I avgörandet har även deltagit de särskilda ledamöterna Gunnar Samuelsson och Patrik Tibbling. Föredragande har varit Karl Rahm.